

Ingyenfüzet: A m. kir. téli gazdasági iskolák szerepe.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. sz.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlős gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam 25. szám.

Vasárnap, június 22.

A „Vasárnap” új főszerkesztője: Schandl Károly dr.

A mester helyét a legkedvesebb tanítvány foglalta el. És ez a helyes és természetes is, mert biztosítja a hirdetett eszme jogfolytonosságát és megvalósítását.

Meskó Pál a falu népéért hitét, lobogását és verődését személyes életében valósággyá formálta.

Most, hogy a halál kivette Meskó Pálnak, lapunk főszerkesztőjének kezéből a lobogót, átvette Schandl

Károly, a tanítvány, amelyre a nagy Széchenyi lángolása, áldozatkészsége és buzdítása van írva.

És ez így szól: „merjetez nagyok lenni, mert bennetek, a magyar nemzetben, kiaknázatlan kincsek hevernek. Ha a magyarságot nem cipeli önmagában teherként a nemzet, hanem programmal tölti meg, nagy szolgálattal teszünk a nemzetnek és az egész művelt világnak.”

A esanádpalotai műkedvelő gárda a „Cigány Panna” szerepeiben.

(Lásd a szöveget!)

Schandl Károly megfogta tehát a lehanyagló zászlót, és odautazta a Vasárnap vezérasztrala mellé, hogy hirdesse a kemény, akaratos, megalkuvást nem ismerő munkát a magyar falu népéért, amelynek már ifju korától elkötelezett harcosa lett.

Vannak emberek, akik csodálatos hatást keltenek. Élnek, azáltal, hogy hatnak és minél nagyobb a hatásuk, annál tömörebb, teljesebb az életük. Ezek közé tartozik a Vasárnap új főszerkesztője: Schandl Károly.

Faluseretete ott kezdődött egy félreeső veszprémmegyei falucska utcaporában, ahol együtt játszadozva a gyermekekkel, magába szivta a falusi nép felemelésének gondolatát arra a magaslatra, ahol a kultürember életszínvonala kezdődik.

És azóta hű maradt az első elinduláshoz. Fáradtságot nem ismerve járta az elhagyott magyar tanyák világát, ahol legkedvesebb barátai és követői a kérgestenyérű kubikusok lettek. Mint fiatal egyetemi hallgató, a falu, a tanya volt az otthona.

Azután mint férfi is, hosszú évtizedeken át, a nemzet napszamosaként megy fanatikusan hittél a maga utján. És ennek a Széchenyi-féle munkának az lett az eredménye, hogy nincs Magyarországon már falu, ahol nevét szeretettel ne emlegetnék.

1920-ban megalapítja a Vasárnapot, hogy a falu kezébe adja. Majd a parlamentbe kerül, földmivélsügyi államtitkár lesz, míg végül az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatói székébe kerül, hogy megindítsa a magyar falu nagy gazdasági harcát, a tőkegyűjtő szövetkezeti mozgalmat.

Időközben Rubinek Gyulával, Nagyatádi Szabó Istvánnal és Mayer Jánossal megteremti a falu társadalmának legnagyobb szervezetét, a Faluszövetkezetet is.

Schandl Károly élete minden szakában legtöbb idejét a falu ügyeinek szenteli. Amit eddig szóban hirdetett az ország összes falvaiban, hogy csak önére bízhat a nemzet, most az írott szó hatalmával, a Vasárnap utján is szétröpíti a legkisebb kunyhóba is.

Most, amikor újra a vezérasztalhoz kerül, együtt aggódik, figyel, dolgozik és irányít velünk, hogy a falvak gazdasági függetlenségét kiharcoljuk és szenvedésében, bánatában, örömeiben osztozzunk, hitet, bizalmat, jobb jövőt hirdetve.

Schandl Károly vezető-tolla nagy nyereség számunkra, mert nevét szeretettel emlegetik künn a falvakban és tanyákon, ahol személyes ismerőseinek hatalmas tömege él. De nyereség azért is, mert mi a jövendő hivatott agrárvezetőt látjuk benne, aki hosszú évtizedes munkájával valósággal egybeforrt a föld népével.

Amikor, mint főszerkesztő, lapunk első helyére kerül, meg vagyunk róla győződve, hogy az a kapcsolat és szeretet, amely a Vasárnap és a falu milliói között kifejlődött, még erősebb, még hatékonyabb lesz.

Eppen azért a magyar falu nevében, szívünk egész melegével köszöntjük a vezért, akiben Széchenyi hideg szenvedélye, államférfiúi kitartása, óvatossága, lelket betöltő meggyőződése és a mai idők gyakorlati embere fényesen egyesül, összeolvadva a mindent átfogó magyarság eszméjével.

Mert vannak emberek, akik csodálatos hatást keltenek. Élnek azáltal, hogy hatnak és minél nagyobb a hatásuk, annál tömörebb és teljesebb életük.

És Schandl Károly, a Vasárnap új főszerkesztője, ezek közül való.

Kisgazda lovasverseny Szentesen.

Pünkösdvásárnapján Szentés város kiscgazdái nagyarányú löversenyt rendeztek. A szép versenyre messze földről gyűltek össze a versenyzők s nézőközönségben sem volt hiány. Hódmezővásárhely, Nagymágoos, Szegvár, Pusztaszér, Pusztamérges s a közeli és távoli környék községeinek lovasgazdái nagy számmal jelentek meg a versenyen. A löverseny fővédnökségét Mayer János földmivélsügyi miniszter, Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, Farkas Béla csongrádi főispán és Szeder Ferenc képviselő vállalták.

A nagyszabású verseny délután két órakor kezdődött, amikor a résztvevő lovasok díszfelvonulást rendeztek. A felvonulás után következtek a versenyszámok. Csongrád vármegye díját, amelyet az 1500 méteres síkverseny győztese számára tüztek ki, Kátai Pál szentesi kiscgazda nyerte, aki Marcsa nevű hétéves lovával jutott be elsőnek. Második lett Szőke Mihály szegvári gazda Maca nevű lova, melyet Szőke János lovagolt. A harmadik díjat Meszes Mátyás pusztamérgesi gazda Laci bácsi nevű lova nyerte, lovagolta Suhaj János.

Károlyi Imre gróf díjért, melyet az 1600 méteres akadályverseny győztese számára tüztek ki, hat löversenyzett. Első helyre került Meszes Mátyás pusztamérgesi gazda Gidra nevű lova, melyet Meszes Szilveszter lovagolt. Második helyre jutott Festő István kiscgazda Mancsi nevű lovával.

A szentesi hölgyek és a csongrádmegyei gazdasági egyesület díjért kilenc lovas versenyzett. Itt elsőnek végzett Meszes Mátyás pusztamérgesi gazda Gidra nevű lova, amelyet a tulajdonos lovagolt. Második Szőke Mihály szegvári gazda Maca nevű lova, lovagolta Szőke János. Harmadik volt Rác Sándor nagymágoosi kiscgazda Fortuna nevű lova, melyet Rác József lovagolt. Negyedik helyen végzett ifj. Sarki M. Lajos szentesi kiscgazda Bolygó nevű lova, amelyen László József ült.

Szentés város díjért, valamint a honvédelmi miniszter tiszteletdíjért folytatott versenyben első lett Kátai Pál János szentesi gazda Marcsa nevű lova, melyet Lőrinc Mihály lovagolt. Második Pataki Szilveszter szentesi gazda Majsa lova lett, lovagolta Misztrik Károly. A harmadik díjat Vecseri Lajos szentesi gazda Vilma nevű lova nyerte, melyen Horváth Imre ült. Az árpádhalmi uradalom kétezer méteres síkversenyének első díját Kátai Pál János szentesi gazda Marcsa nevű lova nyerte, lovagolta Lőrinc Mihály. Második lett Meszes Mátyás pusztamérgesi gazda Gidra nevű lova, melyet a tulajdonos lovagolt. Harmadik helyen végzett Sarki M. Lajos szentesi kiscgazda Bolygó lova, lovagolta László József.

Az utolsó versenyszámban hat lö indult. Ez tréfás löverseny volt.

A díjnyertes kiscgazdák között este 7 órakor osztották ki a díjakat. A verseny előtt a vásártéren lódíjazás volt, amelyen a földmivélsügyi miniszter, Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, a vármegyei gazdasági egyesület, a felgyői uradalom, a derekegyházi uradalom, a Faluszövetség és a kecskeméti kamara által adományozott díjakat osztották szét.

A budapesti

gyapju-aukció

f. évi **Julius hó 10-én** fog megtartani. Bejelentéseket elfogad és előnyös feltételek mellett előlegeket folyósít a Gyapjuárverési Vállalat Vezetősége,

a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya

Budapest, V., kerület, József-tér 3. szám.

Schandl Károly nagy beszéde a megajánlás törvényjavaslat tárgyalása alkalmával.

A képviselőház június hó 11-iki szerdai ülésén az *appropiációs* (megajánlási) törvényjavaslat tárgyalása során Schandl Károly dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselő nagyszabású beszédet mondott. Beszédéből, mely általános érdeklődést keltett, az alábbi részleteket közöljük:

— A Magyarországot sújtó gazdasági válság ma nemcsak Magyarországot sújtja, nem egyedül Európára nehezedik, hanem elterjedt a tengerentúli országokra is.

Ezután adatokkal világítja meg a magyar mezőgazdaság és földbirtok helyzetét, majd rámutat arra, hogy milyen kényes és fontos a hitelkérdés, amelyről szólni akar. Elismeri, hogy jóhiszeműségből erednek azok a felszólalások, amelyek tulságosan sötét színekkel festik a helyzetet a mezőgazdasági hitel terén, azonban igen óvatossá kell válni azzal a kérdéssel, hogy milyen jogig van eladósodva a magyar földbirtok.

— Leszögezem és megállapítom, — ugymond — hogy a magyar földbirtok nincs addig a határig eladósodva, mint a földbirtok a szomszédos államokban. A Magyar Kir. Statisztikai Hivatal a Statisztikai Szemle tavalyi decemberi számában közölte a magyar földbirtok eladósodásának adatait. Az adatok szerint az összes magyar földbirtok átlagban 25 százalék erejéig van bekebelezéssel megterhelve. A magyar földbirtok 75 százaléka tehát nincs megterhelve bekebelezett adóssággal. Ezzel szemben a függő adósságokat lehet felhozni. Megállapítom, hogy a mai viszonyok között minden pénzintézet, minden hitelező, igyekszik a függő adósságokat betábláztatni. El lehet tehát fogadni a Statisztikai Hivatal tételét, hogy csak 25 százalék van megterhelve. Tavaly július 1-én 1,333.000 pengő volt a teher a mivélés alatt álló területen. Ez a terület 15,137.000 holdat tett ki és magába foglalta az erdőket, réteket, legelőket és szőlőket is. Ebből az összegből egy kataszteri holdra 88 pengő bekebelezett teher esik. A föld értéke az utolsó években átlag 20—30 százalékkal esett. A föld értéke katasztrális holdanként 600 pengő körül mozog. Ehhez az átlagértékhez viszonyítva a 88 pengős megterhelést, megállapíthatjuk, hogy a megterhelés 20 százalékot sem ér el, hanem pontosan 15 százalékot tesz ki.

— Ellenvetésül fel lehetne hozni, hogy az utolsó fél évben a megterhelés folytatódott. Ezt én elismerem, de megállapítom, hogy a növekedés nem lehet olyan arányú, mint a múltban volt. Ha elismerem, hogy a növekedés olyan volt, mint az előző fél évben, amikor 150—170 millió pengővel emelkedett a teher és felteszem, hogy az 1929. év második felében is maximálisan 170 millió pengővel emelkedett, akkor 1929. év végén 1100 millió pengő bekebelezett teherrel lehet számolni és így egy holdra 100 pengő esik, ami még mindig csak 17 százalék megterhelést tesz ki.

— Az adatok szerint legkevésbé az 50—100 holdas birtokok, az erősebb kisgazdaföldek vannak megterhelve. Legerősebb a teher az 50 holdon aluli egészen kisbirtokoknál és szellőreknél. A törlesztési kölcsön 50 holdig 6.7 százalékot, az 50—100 holdas kategóriában 22 százalékot, a középbirtoknál 36.7 százalékot, a nagybirtoknál 50.4 százalékot tesz ki. Ez a körülmény késztetett engem arra, hogy a kisebb kategóriák hitelkérdésének megoldását szorgalmazzam. Ezen a téren a kormányzat mindent elkövet.

— Elvitathatatlan a külkereskedelmi mérleg javulása. A 30 milliós deficit ellenében az idei év első negyede 20 millió pengővel passzív, amire tíz év óta nem volt példa. A közvéleményben valamilyen tftkos defetizmus (reményvesztettség) azt a hirt terjesztette el, hogy a külkereskedelmi mérleg azért javult, mert vásárlóerőnk tönkrement, nem tudunk fogyasztani, nem tudunk vásárolni. Ha ez így volna, én magam is aláírnám. De ellenkezőleg,

meg kell állapítanom, hogy kivitelünk emelkedett erősebben. A külkereskedelmi mérleg javulásában kétharmadrészen a mezőgazdaság, egyharmadrészen az ipar vesz részt. A külkereskedelmi mérleg további javulását illetően mindenkinek hivatása, hogy a felesleges luxus-behozattal, a Magyarországon is termelhető cikkek importját mellőzze. Szerintem a kultuszminiszter ur figyelmeztet is fel kell hívn arra, hogy már az iskolákban tanítsák a hazai termelés propagandáját. Minden faktornak (tényezőnek) össze kell fogni ma, amikor az egész külföld vad versengésben küzd egymással. Lehetetlenség nem látni a magyar gazdasági élet ellen irányuló támadásokat. Minden ország emeli vámjait, főleg mezőgazdasági vámjait, még az Egyesült Államok is a vámemelést alapjárá akarnak helyezni. Ilyen körülmények közt akármilyen kiváló emberekből álljon is egy kormány, nem bírja feladatait ellátni, ha a közvélemény nem támogatja. Én ebben a kérdésben az angol munkáspárti miniszterekkel tartok, akik azt mondták, hogy a munkanélküliség gazdasági kérdés, amelybe pártpolitikai szempontokat nem szabad belevinni.

— A mezőgazdaság megkívánhatja, hogy megkapja terményeiért a megfelelő jövedelmet. Nem kívánják a más kárán való megzavargatást, csak azt kívánják, hogy ha a termények ára lecsent, ugyanolyan mértékben olcsóbbodjék az élet is. A kenyér ára például alig esett azóta, amióta a buza ára 26 pengőről 20 pengő alá esett. Meggyőződésem, hogy a magyar pékipar belátja, hogy most, ha a buza ára emelkedni fog, el kell maradni a megokolatlan kenyér-áremelésnek. Ha a buzakivitelnél a premizálást (jutalomrendszert) vezetik be, ez magától elő fogja idézni a kivitel emelkedését. A kivitel fejlesztésének támogatásával el tudjuk érni azt a célt, hogy a buza ára megint méltányos legyen.

— A mezőgazdaságon át az iparra is áterjedt az áresés a nyersanyagoknál, így elsősorban a réz- és vasércnél, a kőolajnál és a gyapotnál. Így tehát be kell következnie az iparban is az áresésnek, hogy megszűnjék a nagy diszparitás (egyenlőtlenség). Örömmel veszem tudomásul, hogy az igazságügyminiszter nemsokára betérjeszti a karteltörvényt. A gyáripart azonban senki sem akarja ezzel lerombolni. Alaptalan a gyáriparnak az a beállítása is, hogy mintha a falu lakossága a gyáripar ellensége volna.

Végül védelmébe veszi a falusi szövetkezeteket és kiskereskedőket, mert ezek ma szolid alapon dolgoznak és ezért nincs közöttük árkülönbség. Óvást emel az ellen,

Az Ispánki Polgári Olvasókör műkedvelő gárdája.

mely az olvasókör tízéves fennállásának emlékére rendezett ünnepségen nagy sikerrel adta elő a „Noszty-fiu esete Tóth Marival” című színdarabot. Első sorban, középben Gál Mária tanítónő, a darab kitűnő rendezője ül.

(Beküldte Szabó József, az Olvasókör elnöke.)

4

hogya a jegyzők jutalékot kapnak a szövetkezetek forgalma után. Ilyen nincs és tudtával nem is volt sehol sem. A jegyzői karnak csak az a része van benn a szövetkezetek irányításában és nem az ügyvitelben, amely együtt érez a falu népével és ezek a közigazgatási tisztviselők ezért a munkájukért nem kritikát, hanem elismerést érdemelnek. A falusi kisiparosokat közelebb kell hozni a gyáripárhoz. A falu kisiparosai egyuttal kisgazdák, ami kisgazdák, egyuttal kisiparosérdék is.

A hadikölcsön kérdéssel kapcsolatban két csoportra lehet osztani a jegyzőket: a spekulánsokra, akiknek egy fillért sem kell juttatni és a másik csoportra, amellyel szemben lehetetlen továbbra is elzárkózni a valorizáció kérdésében. Amíg azonban az innsbrucker egyezmény rendben nincs, nem lehet szó valorizációról.

— Az elmúlt napokban Romániában nagy változás történt. Az új uralkodó azt a kijelentést tette, hogy a szom-

széd országokkal jó viszonyban akar élni. Ennek a jó viszonyon egy feltétele van, hogy támogassanak bennünket igazságunk keresésében. Éppen ezért kell helyteleníteni azt a tervet, hogy a *politikai kisantantból gazdasági kisantantot akarnak kovacsolni.*

— Egyik képviselőtársunk felszólított bennünket, hogy keresztény nemzeti alapon fogjunk össze. *Ebben a világ-nézetben én nem ismerek pártkereteket.* Amikor a sebek felszargatása helyett orvosszereket keresünk, úgy gondolom, a *legjobb uton vagyunk ahhoz, hogy összefogjunk mindazok, akik féltik az ezer éves Magyarország jövőjét.*

Beszéde befejeztével a képviselő lelkes ünneplésben részesítették Schandl Károlyt, akinek üdvözlésére legelőnek Bethlen István gróf miniszterelnök sietett, aki nagy figyelemmel hallgatta végig Schandl Károly fejtegetéseit. Ezután Vass József miniszter és nyomában számos képviselő gratulált Schandl Károlynak.

Negyed milliárd pengő öt év alatt a mezőgazdaság fejlesztésére.

Mayer János fölmvelésügyi miniszter beható tájékoztatást dolgozott ki annak az összesen 252,633.652 pengőnek a felhasználásáról, amelyet a kormány beruházási politikája az utolsó öt esztendőben mezőgazdaságunk támogatására szánt és rendelt. A felhasználás mikéntjét és sorrendjét a közérdek szabta meg.

A beruházásokra szánt összegek

az egyes célok közötti nagyságuk sorrendjében a következőképpen oszlanak meg:

Fizügyi beruházások 84,523.150 P, *birtok és szociálpolitikai célok* 41,790.000 P, *állattenyésztés és tejgazdaság fejlesztése* 32,574.822 P, *értékesítés* 20,920.000 P, *szakoktatás* 15,000.468 P, *szőlő- és borgazdaság* 8,636.600 P, *szántóföldi termelés javítása* (szikjavítás, nemesített vetőmag, traktor, vetőgép, szelektor, műtrágyaterjesztés, minta trágyatelepek, tagosítás) 18,956.100 P, *erdőgazdaság* 9,201.120 P, *jágykárosultak segélyezése* 5,415.000 P, *nép házak* 3,310.000 pengő, *kísérletügy* (tudományos intézmények) 2,211.134 P, *legelő javítása* 2,180.000 P, *kertgazdaság, gyümölcstermesztés* 2,050.670 P, *altruista hitel- és biztosítótársaságoknál üzletrészesjegyzés* 2,720.000 P, *kisebb gazdasági ágakra* (háziipar, selyemtenyésztés, méhészet, halászat) 1,380.588 pengő, *vízépítési munkák támogatására* 1,160.000 P, *állami mezőgazdasági üzemek beruházására* 342.000 pengő, *állategészségügyre* 262.000 pengő.

A vízi beruházások

megvilágításánál a miniszter különös sulyal mutat rá képtelen vízügyi helyzetünkre. A Trianon előtti hatmillió holdas ármentesített területnek 06,6 százaléka van jelenlegi határaink között. Az ország területének 25 százaléka. A 7000 kilométer tölthesszözből nálunk maradt 2500 kilométer, miután a legerősebb rőtések maradtak itt, az előbbinek 75 százalékát képviseli. *Óriásilag megnövelte árvédekezésünk mennyiségét és terheit.* Leromlott árvédelmi berendezéseink sürgős rendbehozatalát nemcsak a mezőgazdaság, de az általános élet- és vagyonbiztonság érdekei is sürgőssé tették. Az ármentesítő társulatok munkáját 58 millió 7,5 százalékos, 17 éves törlesztési kölcsönrel kellett lehetővé tenni. A sokáig kényszerűségeiből elhanyagolt vízszabályozási munkákból sürgősen meg kellett indítani azokat, amelyek az árvíz és jég veszélytelen elvonulását biztosítják, megszüntetik a partok alamosását, megóvják a községek felsőbb-segét s biztosítják a hajózás fenntartását és fejlesztését. *A Harszní—Baja között vonuló belvizek rendbehozatala 122.000 katasztrális holdat tesz termővé s ugyanennyit a szegedvidéki belvizeké is.*

Az állattenyésztési beruházásoknak

eredményei nemcsak a fontos gazdasági águnk szintjének fenntartásában, de a *tejgazdaság és baromfi-tenyésztés terén elért nagy haladásban is mutatkoznak.* A tejszövetkezetek talpraállítása, fejlesztése folytán ma már évenként 50 millió liter szövetkezeti központ szervezése és fejlesztése lehetővé tette a a vajmárkázást, az első minőségű exportvaj előállítását a távoli falvak tejéből is. *Az egri, szolnoki, nyiregyházi és debreceni tejközpontok* után megindult a modern tejgazdaság fejlődése

az Alföldön is. *A hortobágyi juhturó kitünő minősége folytán keresett cikk a külső piacokon is és jövedelmesevé teszi a fejs juhgazdaságot.* Összesen 102 modern baromfi-tenyésztő állítja elő az 5—6 dekás, első minőségű tojást, az elsőrendű export-baromfit és lehetővé válik e termékeinknek állami márkázása is.

A birtok és szociálpolitikai beruházások

közül elsősorban a birtokreform során kiosztott házhelyek beépítésének támogatását kell kiemelni. *A Falusi Kislakásokat Építő Szövetkezet* költségei utján 24,748 falusi fölműves család náz épült, illetve épült fel, egészséges otthon nyujtva, haszonbérletek céljaira a földbirtokreform 847 községben 155,551 holdat vett át és az ingatlanfeldarabolások utján 15,343 egyénet juttatott 107,295 hold birtokába. Az alföldi talajjavítások a szikes területek jobbantermővé tételében állanak. *Máig kereken tizezer hold szikes terület javítását tette lehetővé a miniszter akciója.*

A szántóföldi termelés javítása érdekében tett beruházások céljáról azt tüzte ki a miniszter, hogy a kis- és nagygazdaságok természetlagai között mutatkozó 25—30 százalékos különbség a kisüzemek javításával elenyészessékk. E célból jelentékeny árkezelvényekkel terjesztette a kisbirtokosok és szövetkezetek között a *talajmivelő-, vetőmagtisztogépeket, a nemes vetőmagokat, a műtrágyákat.* Különös gonddal és nagy erővel vette munkába a miniszter *buzatermsék ügyét.* A beruházási hitelből adott szövetkezeti támogatás utján *kombótermelésünk és lentermelésünk nemokora fedezni fogja a hazai ipari szükségletet.* Mintegy ezer községi mintatrágyatelep terjesztí a falusi fölművesek között a helyes istállótrágyakezelés ismereteit.

A szakoktatás terén a miniszter a fölművesiskolákat, a *téli gazdasági iskolákat fejlesztette s az iskolán kívüli oktatást szélesítette* és gyarapította, arra törekedvén, hogy szakoktatási szervezetünket a népművelés nagy szervezetévé építse ki.

A szőlő- és borgazdaság terén három idevágó új törvény végrehajtása során, egyrészt *szőlőinknek újjáalkotását, pincegazdaságunk világgiazi szintre való fejlesztését és a borkivitel energikus támogatását* vette munkába a beruházási hitelből kapott eszközökkel. Az állami pincegazdaság által *hét külföldi városban felállított magyar borházak* és értékesítő ügynökségek hatása borkivitelünknek jelentékeny gyarapodásában mutatkozik. *Egerben, Badacsonyan, Szekszárdon, Kecskeméten és Sátoraljaújhegyen* nagy 6—10,000 hektoliteres befogadóképességű szövetkezeti pincegazdaságokat szervezett és támogatott. Ugyancsak a bel- és külföldi értékesítés kívánalmainak megfelelően igyekezik a miniszter *gyümölcstermesztésünk* fejlesztését irányítani. Jelentékeny támogatással terjesztí a miniszter a *gyümölcsfák rendszeres ápolásának* és védekezésnek ismereteit. *Gyümölcskonzerválási kísérleteket* végeztet. Nagy méretekben szaporítja a megfelelő gyümölcsfákat terjesztő közcélú faiskolákat és mintagyümölcsösöket.

Érdekességetek között a miniszter könyve az *Alföld fásításának* megindulásáról, a *háziipar, a selyemtenyésztés, a méhészet és halászat, a földmunkások támogatásáról.* A mezőgazdasági munkásnép sívár kereseti viszonyait azzal is jelen-

Miklós régensherceg

Mihály, a volt román király

II. Károly, az új román király

tételesen javították a földművelésügyi beruházások, hogy a költségek nagyrészt — például a vízi és egyéb építkezéseknél, földmunkáknál — munkabérül adják ki. Nagyon jól hatottak falusi munkásnépünk kereseti viszonyaira a vízi beruházások és különféle építkezések során forgalomba jött jelentékeny összegek. A köicsönként kihelyezett, visszatérülő összegek a be-

ruházások további folytatására használhatók fel s mintegy forgótőkét adják a mezőgazdasági fejlődés támogatásának.

Az értékesítés ügyében — tekintettel arra, hogy a részletebb költségek még időelöttiek, — az ismertetés belföldi szervezési intézkedésekről, két külföldi ügynökség felállításáról stb. tájékoztat.

Wekerle pénzügyminiszter a bolettarendszerről.

A kormány nagyjelentőségű tervei a mezőgazdaság talpraállítására.

A Keresztény Kisgazda-, Földmives és Polgári párt június hó 12-én, csütörtökön pártértekezletet tartott, amelyen Örfy Imre felhívta a kormány figyelmét a jegyzői karnak arra az általános panaszára, hogy az állami közigazgatási funkciók mindinkább elvonják őket az elsődleges községi közigazgatási teendőktől. Arra kérte a kormányt, hogy a községi közigazgatás tehermentesítésének kérdését tűzze napirendre.

Bethlen István gróf miniszterelnök azt javasolta, hogy a párt háromtagú bizottságot küldjön ki, amely tanulmányozza ezt a kérdést.

Wekerle Sándor beszéde.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter ismertette ezután a kormányban a gabona értékesítésével kapcsolatos terveit.

— Az európai államok, — mondotta a miniszter — hogy fejlesszék mezőgazdaságukat, erős védővamos politikát követnek. Ennek következtében erősen fölemelkedett ezekben az országokban a mezőgazdasági cikkeknek az ára. Ha nem exportállam, hanem importállam lennénk, megtehettük volna már régen mi is azt, amit ezek az államok, vagyis vámvédelemmel biztosítottak volna azt, hogy az idegen buza ne jöhessen be hozzánk és ne verje le az árakat. Ehhez a módszerhez azonban nem folyamodhatunk, mert exportállam vagyunk, gondoskodnunk kell tehát valamilyen olyan módszerről, amellyel ugyanolyan árat biztosíthatunk a belföldön, amelyet a vámvédelem útján érhetnénk el. A vám tulajdonképpen adó, amelyet a határon átlépő áruk után veszünk. Fogyasztási adó tehát és ezért közel fekszik az, hogy ehhez hasonló intézménnyel keressük, azaz pótoljuk a vámnak áremelő hatását.

— Erre szolgál az ugynevezett bolettarendszer. Ennél a rendszernél abból indulunk ki, hogy mennyi búzát és rozsot viszunk ki a külföldre egy esztendőben, ugyanakkor azonban figyelembe vesszük azt a mennyiséget is, amelyet belföldön dolgozunk fel kereskedelmi őrlésben. Ez a mennyiség tizenöt millió métermáza évenkénti átlagban. Egy alapot teremtünk, amely jegyeket bocsát ki. Ezeknek a jegyeknek ára métermázánként nyolc pengőt tesz ki. Minden kereskedőt, aki kereskedelmi forgalomba viszi a búzát, kötelezzük arra, hogy minden máza után ilyen jegyet vásároljon. Ezeket a jegyeket a község-házán, a postán, stb. árusítják. A jegynek van egy szelvénye, amelyet a kereskedő, amikor a búzát megvásárolja, átad a gaz-

dának, a szelvény megmaradó része, az igazolójegy pedig nála marad. Az a szelvény, amelyet a kereskedő a gazdának ad át, annyit érhet, amennyinek mi azt megállapítani jónak látjuk. A gazda ezt a szelvényt felhasználhatja azután arra, hogy kifizethesse vele bármely köztartozását és ha ezután is marad ilyen szelvény birtokában, a községi pénztár, vagy az adóhivatal azt néki készpénzre beváltja. Ha a megvásárolt buza mennyiség exportálásra kerül, a vámhivatal az igazolójegy ellenében visszafizeti a kereskedőnek azt a nyolc pengőt, amelyet a termelőnek adott szelvényért fizetett. Ha a vásárolt búzát, mint lisztet exportálják, a kereskedő az igazolójegy ellenében szintén megkapja a vámhivataltól az említett nyolc pengőt.

— Hátramrad tehát az a buza mennyiség, amelyet nem exportálhatunk sem mint búzát, sem mint lisztet, hanem belföldi fogyasztásra kerül. Ebben az esetben az említett nyolc pengőt valamiképpen át kell háritani a fogyasztásra. Az az összeg, amelyet ily módon a fogyasztóközönségre kell háritani, meghaladja a negyvenmillió pengőt, de nem emelkedik túl negyvenötmillió pengőn. Figyelembe kell vennünk itt azt is, hogy a kenyérrák egyáltalában nem olcsóbbodtak azóta, hogy a buza ára esett, csupán a lisztárak lettek alacsonyabbak. Ez azt jelenti, hogy a két ár közötti differencia valahol elszikkadt, ami viszont annyit jelent, hogy ha megint 30 pengő volna a buza ára mázsánként, a kenyér árának semmivel sem volna szabad emelkednie.

— Kívánatos, hogy ezt a terhet szociális szempontok figyelembevételével szabályozzuk, vagyis, hogy a nullás lisztnél nagyobb, a főzölisztnél kisebb drágulást idézzünk elő. Teljes mértékben átérzem, hogy az a lépés, amelyet tenni szándékozik a kormány, különböző szempontokból kihívhatja a kritikát. Azt mondhatják, hogy fogyasztási adót vetünk ki a lisztre s a városi lakosságra háritjuk a terheteket. Nem így van azonban. Nem arról van szó, hogy egy osztály érdekében megváltoztassuk, eltoljuk a gazdasági rendet, hanem arról, hogy helyreállítsuk azt, ami eltolódott annak következtében, hogy a másik oldalon szabadon működtek a gazdasági erők. Csupán azt akarjuk megakadályozni, hogy a buza ára olyan nicóra essen, amely mellett termelni nem érdemes, mert a termés ráfizetéssel jár.

— Elérkezett a tizenkettedik órája annak, hogy segítsünk a mezőgazdaságon. Nem arról van szó, hogy olyan intézményt

honosítsunk meg, amely megcsontosodva örökre megmarad, hanem arról, hogy fennálljon addig, amíg szükség van rá. A bolettarendszer lényegileg, még öszszegyszerűleg sem más, mint a most meglévő 6.30 aranykoronás buzaárnak a belföldi piacon való érvényesítése. Azt mondják majd, hogy milyen bírásai adminisztrációra lesz megint szükség. Egyetlenegy hivatalnokot sem kell felvenni azért, hogy ezt a rendszert keresztülvigyük. A vámmalmok ellenőrzésére lesz szükség, olyan szempontból, hogy vámörlesztés titulusa alatt kereskedelmi örölről nem lehessen szó. Nem akarjuk megterhelni azt, aki östermelő és saját búzáját őrleti, nem akarjuk megterhelni a cselédet, aki konvenciót kap, az aratót, aki aratórészt őrleti, a bérlőt, aki saját termését fogyasztja, azt sem, aki a búzát bér fejében kapja, csupán azt kívánjuk biztosítani, hogy ki ne jártschassák ezt a rendszert azok, akiknél kereskedelmi örölről van szó.

— De tovább is akarunk menni, mivel itt nemesak a buza-termelésről, hanem általában a mezőgazdaság megsegítéséről van szó. Az a kisgazda, aki átlag négy-öt holdon termel, nem tud elég felesleget produkálni, s így nem juthat annyi bolettához, amellyel adóját ki tudná fizetni. Ezeknél az adótöbbletet maga az alap fizeti olyképpen, hogy negyedévenként az adót az illető rendelkezésére bocsátja. Ezenkívül azoknál a kisiparosoknál, akik segéd nélkül dolgoznak, elengedi a kormány a forgalmiadót s ezzel kárpótoljuk őket bizonyos mértékben azért a teherért, amely a bolettarendszer következtében rájuk hárul.

— Intézkedünk arról is, hogy ne kelljen mindenkinek eladni a búzáját, vagyis meghitelezük a búzát. Megfelelő olesó hitelt kell biztosítani arra a buzára, amely vagy közraktárban, vagy más raktárban, vagy pedig a gazda magtárában van, de speciális törvényes intézkedéssel olyan zálognak van minősítve, amelyre a hitelt folyósítani lehet, vagyis közraktári jelleggel bíró biztonságot nyújt. Nem arról van szó, hogy nagy költségekkel közraktárak sorozatát építsük meg, hanem, hogy a megfelelőket használjuk fel, az alkalmas helyiségeket kevés átalakítással tegyük használhatóvá, esetleg vasutállomáson bérleljük helyiségeket, stb. Amelyik gazdának nagyobb mennyisége van, az raktározta be a helyszínén, az árunak ne kelljen elmozdulnia és akkor adhassa el azt, amikor akarja. Akinek pedig kisebb mennyiségű áruja van, szállítsa be a közraktárba.

— Biztosítani kell azt is, hogy esetleges feltehető visszaéléseket megakadályozhassunk. Az a célunk, hogy Budapestten érvényesülhessen a világgiazi ár, a vidéken pedig a budapesti ár.

— A tőzsde kérlése tulajdonképp a fedezetlen határidő-üzlet kérdése. Azt kívánjuk, hogy határidőüzletet lehessen kötni, de ne lehessen kötni tisztán oly üzletet, amely a játéku-üzlet jellegével bír. A tőzsdei szabályok nem lényeges megváltoztatásával elérhetjük a kitűzött célt.

— A rozsánál a válság még nagyobb, mint a búzánál. Rozs-bolettát is kívánunk renitseresíteni, amely négypengős lesz, ebből három pengőt kap a gazda és az egy pengő differencia elég lesz az egyéb szükségletekre. A rozs fogyasztását is fokozni kell. A rozs egy részét, különösen a rozsflángot, megfelelően lehet a buzalszittel való bekeverésre felhasználni, anélkül, hogy a különbséget észrevénné az, aki ezt a kevert lisztli kenyeret eszi. Itt kapcsolódik bele a dologba a burgonyakérdés. Azt állítják, hogy a rozskenyérbe nem lehet burgonyát keverni és így a burgonyafogyasztás fog esökkenni. A 10—20 százalékos keverésű kenyérbe azonban még burgonyát is bele lehet keverni. A rozs fogyasztást négyezer ezer métermárával fokozhatjuk a kötelező keverés révén. Ez abból a szempontból fontos, mert elő kell készülnie annak, hogy a rozs kivételünk továbbra is nagy akadályokkal fog küzdeni.

— Arra az esetre, ha nagyobb terhet szándékoznak a fogyasztókra áthárítani, mint amennyit a boletta jogossá tesz, szükséges, hogy a kormány megállapíthassa a normál-kenyér árát és a tisztítosok árát.

— Átmenetileg akadályozhatjuk a rendszer bevezetését az, hogy zöldhitel címén sok gabonát vásároltak föl előre. Az jogos, hogy ha valaki pénzt kölcsönöz, kamatot kapjon, amely általában érvényben van, de az, hogy valaki azzal a rejtett szándékkal vásárol, hogy az előrelátozott intézkedések következtében abnormán nagy kamathoz jusson, ez a zöldszóra legesúlyabb fájója. Ezt a kérdést szabályozni kell, ugy, hogy senki se érjen sérelem. Itt tehát átmeneti intézkedésre van szükség ebben az évben, hiszen a jövőre a zöldhitel is már meglehetősen meg lesz szerveve.

— Amit tervezünk, ez a termeléssel összefüggő jutalomfélé, amelyet az évez, aki produkál. De mi lesz azzal, aki nem termel búzát, kérdezik, akinek nincs alkalmas területe buza-, vagy rozstermesztésre. Erre azt kell válaszolni, hogy az ilyenek nem is szenvednek olyan nagy fokban a gazdasági krízis által, mert hiszen a gabona alacsony ára okozta a bajt és ezen is akarunk segíteni. Mikor a kisemberekre gondoltunk, ide vettük a kis

szőlőbirtokosokat is, azok is rászolgáltak, hogy ennek a rendszernek a révén segítségben részesüljenek, illetve, hogy helyettük is a létesítendő alap fizesse az adót.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Erdélyi Aladár azt fejtegette, hogy attól tart, hogy ha a gazdák saját raktáraikban zálogként lekötethetik a búzát, abból nagyon sok zavar és per fog támadni. Fölveti azt a kérdést, gondoskodott-e a pénzügyminiszter arról, hogy a vámmalmok a bolettarendszert ki ne jártschassák. Bottlik József örömmel és lelkesedéssel ülvözi a kormánynak ezt az intézkedését, amellyel radikális módon óhajt segíteni a mezőgazdaság helyzetén. Csodálatos, hogy amikor a kormány a mezőgazdaság érdekében ilyen határozott intézkedéseket kíván életbeléptetni, éppen azok részéről érik támadások, akik mindenütt azt hirdették, hogy segíteni kell a mezőgazdaság helyzetén. Az a kérés, hogy a kisgazdák-nál a támogatást ne az ötven korona kataszteri tiszta jövedelemhez kössék, hanem emeljék fel száz koronára. Csák Károly a kormány elgondolását feltétlenül jónak és helyesnek tartja. Neubauer Ferenc a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a kormány tervéről, de attól tart, hogy a börzén a bolettarendszert ki fogják játszani.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter újabb felszólalásában utalt arra, hogy ezzel a rendszerrel biztosíthatja azt, hogy tényleg a gazda kapja a neki szánt összeget s ezzel a rendszerrel tudja elérni azt, hogy a budapesti piacon biztosítsa a világgiazi árt. Ó ettől a rendszertől a mezőgazdaság megkönnyeb-bülését várja.

Steuer György a tiszavideki gazdák nevében örömmel üdvözölte a kormánynak a gabonáról szabályozása érdekében tervbevetett intézkedését. Váry Albert, Tankovits János, majd Lakatos Gyula részletekben kértek felvilágosítást a pénzügyminiszteről, akinek válasza után Rubinek István a párt nevében köszönetet mondott a pénzügyminiszternek kimerítő előadásáért és a vita alapján megállapította, hogy a párt megelégedéssel vette tudomásul a kormányzat tervbevetett intézkedéseit, amelyekből a mezőgazdaság lényeges megerősítését várják.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház június hó 11-iki, szerdai ülésén megkezdette az ugynevezett *appropriációs (megajánlási) törvényjavaslat* tárgyalását. A javaslatot Tenesváry Imre előadó ismertette és hangsúlyozta, hogy a javaslat kizárólag azokat a törvényes intézkedéseket tartalmazza, melyek a költségvetésre vonatkoznak.

A vita során Fábán Béla felszólalása után Wolff Károly jelentette ki, hogy a keresztény nemzeti alap fenntartása mellett foglal állást és minden erejével szembehelyezkedik a radikalizmussal, jelentkezzék az akór szocialista, akár polgári formában. Össze kell fogni, hogy a legközelebbi választáson a szocializmus ne érvényesülhessen, de ne érvényesülhessen a radikalizmus sem, amely ajtónyitója a szocializmusnak. A hangulat országszerte rossz, a tizenkettedik órában vagyunk és ő lelkiismereti kötelességének tartja felhívni erre a kormány figyelmét. Ezután azt kifogásolta, hogy a pénzügyminiszter nem teljesíti a hitelynyújtás nagy nemzeti feladatát.

Ezután Hunyady Ferenc gróf intézett támadást Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter ellen, melyet a miniszter a Ház élénk helyeslése közben visszautasított.

Most Schandl Károly dr. mondotta el nagyszabásu beszédét, melyet lapunk más helyén közlünk olvasóinkkal.

A délutáni ülésen Malasits Géza felszólalása után Viczián István azt hangsóztatta, hogy a szocialisták helyesebben tenéik, ha a jogok követelése körül elkövetett igaztás helyett kötelezettségeire és kötelességeire hívják fel a népet. Az ipari kartek elleni küzdelmet ki kell terjeszteni a kereskedelmi kartek ellen is. Így különösen a tejkartel gazdaellenes magartását tette szóvá. Hegygyi Kiss Pál felszólalása után Kristián Imre a tagosítás kérdésének rendezését, a kisgazdák számára vadászati jogot és fegyverviselési engedélyt és a selyemtenyészeti hathatósabb támogatását kérte.

Az interpellációk során Hegygyi Kiss Pál az Alföld fásításának kérdésében interpellálta meg a földmivélsügyi minisztert, aki a válaszában kijelentette, hogy az Alföld fásításának ügye nem akad meg, hanem a nehéz pénzügyi viszonyok miatt csak lassabb tempóban folyik.

A június hó 12-iki, csütörtöki ülésen megajánlási javaslat

folytatóság vitája során Kabók Lajos felszólalása után Góll Gaszton kérte, hogy a kihágási ügyek elbírálásánál a szolgabírók tartózkodjanak a túlzásoktól, mert a vidéki lakosság amugy is el van keseredve. Egy esetben például valakit, aki engedély nélkül szőlővesszőt árult, háromszor 1200 pengős bírsággal sújtottak. Ezután a hévízi fürdőtelep és az IBUSZ ügyét tette szóvá, majd pedig áttért a gabona-boletta kérdésre és elutasító álláspontot foglalt el vele szemben. Ha több áldozatot, mint mázsánként 8 pengőt, a fogyasztó közönség nem fog hozni, akkor is behajt az állam évi száz millió pengőt csak azért, hogy a gazdák egy részének, akiknek eladó gabonájuk van, harminchat millió pengőt juttasson. Végeredményben az országban lesz sok olyan gazda, aki egy fillért sem kap, de az ezáltal bekövetkező drágulás révén még nehezebb helyzetbe kerül. Ha a kormány segíteni akar, engedje el egy évre a földadót. A mezőgazdasági válságnak öt okozója van: túlterhelés adóban, túlterhelés az elhívbázott vámpolitiká miatt, az államvasutak rossz tarifapolitikája, a 15—16 százalékos pénzürsora és végül a külföldi értékesítés nehézsége.

Propper Sándor felszólalása után Krudy Ferenc foglalkozott a mezőgazdaság helyzetével és statisztikai adatokkal bizonyította be a mezőgazdaság jövedelmezőségének csökkenését. Véleménye szerint a piaci áralakulásra a közüzemekkel kell a kormánynak hatnia. Éppen ezért a közüzemeket a magasabb gazdasági politika szolgálatába kell állítani. Végül felhívta a kormány figyelmét a szövetségi élet megerősítésére.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök betérjesztette a magyar állam 1923—24. évi zárszámadását, valamint az állami szövegcsépek jelentését, továbbá a magyar királyi kormány 1928. évi működéséről és az ország közállapotáról szóló jelentését, az 1930—31. évi statisztikai munkatervet és az 1930. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatot.

Friedrich István felszólalása után Péntek Pál a mezőgazdasági válságról beszélt és többek között nehezményezte, hogy az orvosok nagy honoráriumokat kérnek a kiszáradtuktól. A közjegyzői díjak leszállítása is szükséges volna. A falu érdekében az okirati kénszerhez nem tud hozzájárulni. Kéri a kultuszminisztert, hogy a tíz éven felüli elemiiskolák gyermekei már májusban vizsgálhassanak, hogy a nyári hónapokban napszámba mehessenek. Kevesli a földmivelügyi tárca dotációját, a szeszkartell megszüntetését kívánja. László Miklós felszólalása után Szabó Sándor hangoztatta azt a nézetét, hogy a helyzet nem reménytelen, de áldozatokat kell hozni és szembe kell nézni a bajokkal. Az általános elégedetlenség nem a kormány ellen szól, mert az egyszerű emberek egészen mind egy, hogy kinek hívják a kormányelnököt. Annak az a fontos, hogy a mindennapi kenyere meglegyen. A falusi népet a faluhoz kell kötni és ezért minden foglalkozási ágának arra kell törekednie, hogy a földnek termő, megtartó és vonzóerejét megduzzasztják. Ugy látja, hogy a kormány nagyon helyesen igyekszik a válságot megoldani. Egy újabb földosztásnak semmi körülmények között nem volna híve. Nem földosztásról kell beszélni, hanem helyes földbirtokpolitikáról. A kisemberek földhözjuttatásánál fontos szerep vár a telepítésre. Befejezésül azt hangoztatta, hogy a képviselőház ne hagyja magát leverní. Sűrgetni kell a kormányt és felelőssé tenni, hogy a bajokon igyekezzék segíteni és minden lehetőt megtenni.

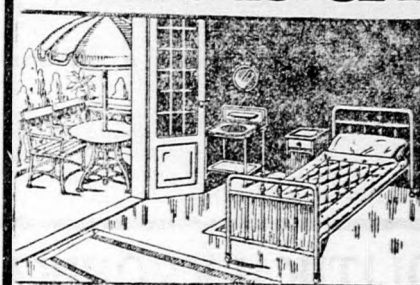
A június hó 13-iki, pénteki ülésen tovább folytatták a megajánlási törvényjavaslat tárgyalását. Szilágyi Lajos felszólalása után Meskó Zoltán a bolettarendszerrel kapcsolatban kijelentette, helyesli, hogy örökös tanácskozások után végre tettekbe kerül a sor. Beszéde közben megjelentek a képviselőház karzatán a vendég osztrák keresztény-szocialista képviselők, akiket Meskó Zoltán a Ház lelkes üdvözlése közben üdvözölt. Beszéde további során a borfogyasztási adó eltörlését kérte, továbbá a mezőgazdasági iparűkek árának csökkentését.

Farkas István beszéde után Simon András azt hangoztatta, hogy a kartelek tulzot vámpolitikája hajtotta fel az iparűkek árát. A szociális falusi kérdések csak akkor lesznek megoldhatók, ha gyümölcsözővé tudjuk tenni a mezőgazdaságot. Bárdos Ferenc a hadiköltségek kérdéséről beszélt, majd Krüger Aladár betérjesztette a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat bizottsági jelentését.

A vita befejezése után Wekerle Sándor pénzügyminiszter vállasztott az elhangzott megjegyzésekre és hosszú beszédben ismertette a tervezett bolettarendszert, melyet lapunk más helyén ismertettünk.

— Nem megcsontosodott valamiről van szó, — mondotta a miniszter, — hanem átmeneti intézkedésről, amellyel megpróbálunk mezőgazdaságunkon segíteni. A kormány nem fogja megengedni, hogy ebből az intézkedésből kifolyólag a kenyér

Vasbutor

olcsó
és
tartós!

Könnyen tisztítható, díszíti a lakást. Nézze meg raktárainkat vagy kérje ingyen szép képes árjegyzékünket.

HAIDEKKER SÁNDOR r.-t.
Budapest, Üllői-ut 48/27 és Flumel-ut 3

dráguljon, hanem ezt a terhet viselni fogja az, aki a finomabb lisztet fogyasztja és viselni fogja mérsékeltan a főzöltsz fogyasztója is. Mi csak azt kívánjuk, hogy fizessek meg a gazdának azt a legkisebb budaarat, amely nélkül termelése nem gyümölcsöző.

— Természetes, hogy a kérdést másképpen nem lehet megoldani, minthogy szigorú rendszabályokat kell hozni arra, hogy ezt ki ne játsszák. Hallgassák meg már most szavamat, mindennütt, ahol már ma azon törik a fejüket, hogy ezeket a rendszabályokat hogyan lehet elgáncsolni. Hallják meg, hogy bennem emberűkre fognak akadni. Nem lesz könyörület azokkal szemben, akik rosszszeműleg meg akarják hiúsítani saját, rut anyagi érdekükből a kormánynak ezt a szándékát.

— Azok a kistermelők, akik területük kicsisége folytán minden buzájukat élelmi célokra fogyasztják el, más uton fognak segítségetben részesülni, még pedig úgy, hogy a létesítendő alapból adójukat kiegyenlítettik.

— Arra kérem a Házat, viseltessek bizalommal a kormány iránt, mert ez a kormány mindent elkövet, ami emberileg elkövethető.

A pénzügyminiszter beszédét élénk éljenzéssel és tapssal fogadták.

A törvényjavaslat részletes vitája során Reischl Richárd a tejtermelés ellenőrzésére hívta fel a kormány figyelmét. Pintér László és Farkas Gyula a bolettarendszer mellett foglaltak állást. Csik József a kartelek és az árdragítók megrendszabályozását sürgette.

A Ház ezután a megajánlási törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta.

A június hó 14-iki, szombati ülésén a képviselőház csak néhány perces ülést tartott, melyen a megajánlási törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadták. Almásy László elnök jelentette, hogy a Kormányzó Ur Vass József népjóléti minisztert bízta meg a mi-izsterelnöki teendők végzésével.

A Ház június hó 16-án, hétfőn nem tartott ülést.

Bethlen István gróf elutazott Londonba.

Bethlen István gróf miniszterelnök, felesége, Bethlen Margit grófnő társaságában június hó 14-én, szombaton reggel az Orient-expresszsel, a budapesti nyugati pályaudvarról elutazott Londonba. A miniszterelnök a pályaudvaron ismételt hang-súlyozta, hogy nem határozott politikai céllal utazik az angol fővárosba, hanem kimegy elsősorban azért, hogy az angol kormánynak megköszönje azt a támogatást, amelyet Hágában és Párisban nyújtott nekünk. A miniszterelnök kijelentette azt is, hogy néhány nap múlva már visszatér a fővárosba, hogy jelen legyen a kormány gabonajavaslatának tárgyalásánál. A miniszterelnök részvesz a londoni magyar követség díszcsédbén, majd Henderson külügyminiszter vendége lesz az angol alsóház dísztermében rendezendő díszcsédbén, végül György angol király fogadja.

Itt említjük meg, hogy a hazaáruló Károlyi Mihály gróf Londonba érkezett, hogy igyekezzék gáncsot vetni Bethlen István gróf miniszterelnök tárgyalásai elé. Ugyancsak Lon-

donba utazott Vámbéry Rusztem, a szociáldemokrata Népszava egyik munkatársa is. A miniszterelnök mindezt a megjegyzést tette, hogy ezeknek semmiféle komoly jelentősége nem lehet arra vonatkozólag, hogy utját és tárgyát megzavarhassák.

A minisztertanács letárgyalta a gabona-javaslatot.

A kormány tagjai június hó 13-án, pénteken Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, melyen végleges formában letárgyalták és elfogadták a gabonaértékesítő törvényjavaslatokat. A törvényjavaslat az elmúlt héten már a Ház elé került.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Grandi olasz külügyminiszter Varsóban és Budapesten.

Grandi olasz külügyminiszter Pünkösöd-hétfőjén Varsóba érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A varsói látogatás elsősorban udvariassági tény volt, de valószínű, hogy az olasz és lengyel külügyminiszterek felhasználják az alkalmat arra, hogy hosszabb eszmecsere-t folytassanak az országaikat érintő kérdésekről.

Grandi külügyminiszter Varsóból jövet, június hó 13-án, pénteken este Budapestre érkezett, ahol ugyancsak ünnepélyes fogadtatásban volt része. Grandi a Bethlen István gróf legutóbbi látogatása alkalmával Londonban tartózkodott és nem volt alkalma a miniszterelnökkel találkozni, ezért most lengyelországi útját használta fel arra, hogy hazautazóban Bethlen István gróftól meglátogassa. Bethlen István gróf miniszterelnök és Walkó Lajos külügyminiszter Grandi külügyminiszterrel hosszú eszmecsere-t folytattak. Az olasz külügyminiszter másnap, június hó 14-én elutazott Budapestről.

A romániai események.

A múlt heti számunkban beszámoltunk arról a sorsdöntő eseményről, amely Romániában a pünkösdi ünnepek alatt lezajlott. Érthető, hogy a világsajtót még mindig a legélénkebben foglalkoztatja a romániai királypuccs és így természetesen a magyar sajtót is, amely ezelőtt nem lehet közömbös Romániában élő testvéreink sorsa.

Az új király fogadta a külföldi sajtó képviselőit és a

Utcai pénzváltó.

Az utcai automaták sorában Londonban már megjelent a pénzváltó automata is.

magyar-román viszonyra vonatkozólag a következő kijelentéseket tette:

— Románia barátságot akar fenntartani az összes szomszéd államokkal. Magyarországra vonatkozóan van egy pont, amelyben a két ország érdekei találkoznak és ez az agrárkérdés. Ez az a pont, ahol együttműködésnek kell kialakulni Magyarországon és Románia között. Ő ismert kisebbségi barátságáról és vele is rokonszenveznek a kisebbségek. Egyenrangúnak és egyenjogúnak tekinti az ország összes polgárait és ugyanolyan jogokat élvez az egyik állampolgár, mint a másik.

A király Mironescu miniszterelnök lemondása után Maniu Gyulát, a volt miniszterelnököt bízta meg a kormány megalakításával. Miután a kormányalakítás nem sikerült, Maniu visszaadta megbízatását. A kudarc oka állítólag az volt, hogy Károly király Manoilescu volt helyettes államtitkárnak, egyik bizalmas emberének akarta juttatni a pénzügyi tárcát, amihez Maniu pártja, a nemzeti parasztpárt nem akart hozzájárulni. A király erre Presan tábornokot bízta meg, hogy alakítson az összes pártok képviselőiből egyvezetett koncentrációs kormányt. Presan tábornok kísérlete is kudarccal járt, mire a király ismét a nemzeti parasztpárt vezérére, Maniu Gyulát bízta meg kormányalakítással. A közel egy hete tartó kormányválság június hó 13-án végre megoldást nyert és Maniu megalakította kormányát, amelyhez teljes szabad kezet kapott a királytól. Az új kormány, amely Manoilescu kivételével, csupa régi Maniu-miniszterből áll, kompromisszumos megoldást jelent a parasztpárt két szárnya között.

A román belpolitikai köröket élénken foglalkoztatja a liberális párt bomlása. Ez a párt, melynek Bratianu Vintila, volt miniszterelnök az elnöke, mindig a legélesebben állást foglalt Károly hazatéréseivel szemben. A sikeres államcsíny után a liberális párt két részre bomlott. Az egyik rész Bratianu Györgynek, az évekket ezelőtt elhunyt Bratianu Jonel miniszterelnök fiának, vezetésével a Károly király visszatéréseivel beállott új rendezés csatlakozott, míg a párt másik része, továbbra is kitart ellenzéki álláspontja mellett és azt hangoztatja, hogy nem vállal szolidaritást az új államcsínnyel, amely a román fajt egyesítő Ferdinánd király által megalapított alkotmányos rendet felforgatta. A liberálisok szerint a királysági elvet megcsúfoló kalanddal állunk szemben.

Károly király dekrétumot irt alá, mellyel volt feleségét, Heléna hercegnőt királynői rangra emeli. A királynő állítólag már nem ellenzi olyan hevesen a házastársi közösség visszaállítását, mint az első napokban.

Mária anyakirálynő június hó 12-én, csütörtökön este érkezett vissza Bukarestbe, ahol Károly király, Mihály trónörökös, Miklós régensherceg és a kormány tagjai ünnepélyesen fogadták. Károly király volt felesége, Heléna királynő nem jelent meg a fogadtatáson. Mária királynő és fia között a kibékülés megtörtént.

A román pénzügyminiszter táviratilag intézkedett, hogy Párisban és Londonban, ahol a román ércpénzt verik, Károly király képe kerüljön Mihály képének helyére.

Bombamerényletek Nisben.

Olvasóink előtt ismeretes, hogy Délserbiában a macedónok állandó torzalkodásban élnek a szerbekkel. A múlt hét folyamán Nis pályaudvarán és a pályaudvar környékén az egyik éjszaka négy pokolgép robbant fel, melyet macedón merénylők helyeztek el. Az első bomba kilenc óra tájban explodált, a pályaudvar harmadik osztályú várótermében. A váróteremben tartózkodók közül egy ember azonnal meghalt, számosan pedig súlyosan megsebesültek. Tizenegy óra felé robbant fel a második bomba, közel a vasúti állomáshoz. A harmadik bomba szintén a vágányokon robbant fel, míg a negyedik hajnalban a város határában, az országuton pusztított. Ezek a bombák azonban emberéletben kárt nem okoztak. A merényletek hírére belgrádi körökben nagy izgalom támadt.

Adófizetési kötelezettség több egyházközségben.

A Vasárnap február 16-iki számában, az Adóügyi Tájékoztató rovatban, az egyházi adóval kapcsolatban többek között azt a megállapítást közöltük, hogy „akinek valamely egyházközség területén földbirtoka van, de személyileg más egyházközséghez tartozik, úgy rendes, mint rendkívüli adóval megróható, mely azonban csak fele, vagy egy-negyede lehet annak az adónak, mint amennyit az egyházközséghez tartozó hívők fizetnének, ugyanolyan vagyton, illetve jövedelem mellett.” Ugyanezt a megállapítást tartalmazza Szepesi Mihály dr.-nak: A gazda adóterhei című könyve is.

A fentti jogszabály helyességét több oldalról kétségbevonták. Utánajártunk tehát a dolognak és megállapítottuk, hogy közlésünk a fentti értelemben valóban nem fedő a tényállást. Ugyanis a Vasárnap-ban és A gazda adóterheiben megjelent jogszabály csak a protestáns egyházalkotmányban érvényes. A katolikusokra vonatkozólag azonban csupán a kultuszminiszternek, mint fellebbviteli hatóságnak gyakorlata az, hogy jogorvoslat esetében többszörös adóztatást megenged ugyan, azonban a másodszori adóztatás összegét az eset körülményeihez képest felére, vagy negyedére szállítja le.

A Vasárnap-ban és A gazda adóterhei-ben megjelent megállapítás tehát csakis ezzel a helyesbitéssel érvényesülhet.

Szőlősgazdák nagygyűlése Kecskeméten.

Püsköd hétfőjén tartották meg Kecskeméten a bortermelő gazdák országos nagygyűlésüket Szabó István helybeli bortermelő gazda elnöklésével.

Gádoosi F. József kecskeméti gazda felszólalásában a szőlőtermelők súlyos helyzetét ismertette. Kosinszky Viktor után Dobos Sándor, a Ceglédi Gazdák Egyesülete elnöke mutatott rá arra, hogy a magyar szőlőtermelés 52 millió munkanapon foglalkoztatja egy éven a munkásait, tehát sokkal többet, mint a gyárpar. A csonkaország egy tizede él szőlőtermelésből és mi lesz akkor, ha 800 ezer ember munka és kenyér nélkül marad. Csörös József szőlősgazda felszólalása után Kovács József ceglédi szőlőbirtokos ismertette a kistűt-kérdést, majd Sörösi Pál kecskeméti kisgazda, őt követően pedig Kukla Béni ceglédi kisbirtokos azoknak a szőlősgazdáknak a nevében szólalt fel, akik nyomasztó helyzetük miatt még a nagygyűlésre sem jöhettek el. Több más felszólalás után Erdélyi Aladár országgyűlési képviselő szót a nagygyűlés résztvevőihöz s azt a kívánságot fejtette ki, hogy a termelő szabadságából adhassa el a borát. Ezután Horváth Mihály a kecskeméti szőlősgazdák panaszait ismertette, majd Meskó Zoltán országgyűlési képviselő a borkereskedelem támogatásának szükségére mutatott rá. Temple Rezső és Hoffer László kerületeik nevében is elfogadták a határozati javaslatot. Héjjas Iván képviselő arra mutatott rá, hogy a kereskedelemnek és termelésnek csak bizonyos vonatkozásokban közös az érdekük.

Végül a nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, mely szerint követelik a borfogyasztási adó eltörlését, a bortermelői kimerés engedélyezésének leegyszerűsítését. Annak kimondását, hogy emberi fogyasztás céljára csak borpárlatból és gyümölcspárlatból származó szesz használható fel. A gyümölcsszesz forgalombahozatalának teljes szabaddá tételét. A szőlőfogyasztásnak és kivételének minden uton-módon való propagálását. Ugyane célból a csemege-szőlőtermelésre való irányváltás pénzügyi eszközökkel való előmozdítását. A szőlősgazdák részére olcsó hitel engedélyezését. Végül a védekezésszerek, mint a bor- és mustmérők, állami márkázását.

Vasuti fővonal mentén

Törökszentmiklós határában, kövesut mellett, a városhoz 7 kilométerre, 70 holdas tanyás, fás gyümölcsös, mindent termő vályogos humuszos birtok szabadkézből eladó.

Füzessy Testvérek, Törökszentmiklós, Almásy-u. 32.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A sajt készítése.

Irtó: Weszely Mihály intéző.

A sajt készítés a tej értékesítésének az a módja, amely a legtöbb hozzáértést, gyakorlatot, ügyességet, tudást és a legnagyobb tőkebefektetést igényli. Ezért a gazdák többnyire csak ott nyulnak ehhez a módhoz, hol a tejet egyébként illő áron értékesíteni nem lehet. Az ügyes sajt készítő azonban megfelelő berendezés mellett, állandóan egyenletes, jöminőségű sajtot előállítva, oly jövedelemre tehet szert, amilyent más módon való értékesítésével csak a legkedvezőbb esetekben lehet elérni.

A sajt minősége elsősorban a készítéshez használt tejnek minőségétől függ. Ezért a sajt készítéshez használt tejet mindenkor nagy szigorúsággal kell megválasztani. Beteg, vagy üzekedő, egészen friss fejs, vagy már elapasztó tehén tejt ne keverjük a sajtunk való közé. A gyanus tejet az erjedési, vagy alkohol-próbával kell megvizsgálni. A tejet 25—40 C° melegen kell beoltani, hogy a kellő időre megalvadva sajtá lehessen feldolgozni. A sajtoltat szopósborjuk oltógymorából készítik úgy, hogy a tisztára mosott gymrot sós vízben, vagy savóban áztatják. A házilag készített oltó azonban teljesen megbízhatatlan. Legtanácsosabb gyárban készített folyékony oltót használni, ami legbiztosabb és legjobb. A por- vagy kenőcsalakban forgalomba hozott oltó szintén nem megbízható.

Sajtot készíthetünk tejszinnel javított színes tejből (Imperial-sajt), ezt tulkövé sajtunk nevezük.

Színes tejből készítjük a kövér sajt, félig lefőlőzött tejből a félkövér sajt (Gróji) és lefőlőzött tejből a sovány, vagy munkássajtot. Lefőlőzött tejből készítik az u. n. kvarglit is.

A sajtokat keménységük szerint három csoportba szokás osztani és így megkülönböztetünk: kemény, félkemény és puha, vagy lágy sajtokat. Kemény sajt pl. a pármái, ementhali, gróji; félkemény a trappista; lágy sajt a Romadour, Camambert és ezek utánzatai.

A tej melegítésére legalkalmasabbak a gőzzel dolgozó, kettős falu üstök. Egyszerű sajtútblen, melegítés közben, a tejet folytonosan keverni kell és nagyon kell arra vigyázni, hogy a tej az üst falához ne süljön.

A tejet a készítő sajt minősége szerint a fent jelzett határok között, hol alacsonyabb, hol magasabb hőmérséklet mellett oltjuk be.

A leggyakoribb hőfok 30—35 C°. Emellett annyi oltót adunk hozzá, hogy az 20—60 perc alatt a felmelegített tejet megalvassa. Hogy a kellő mennyiséget adhassuk, az oltó erejét ki kell próbálnunk. E célból egy liter tejet felmelegítünk az alvasztási hőfokra és 1 cm³ oltót (vízzel felhígítva) keverünk hozzá. Óránkon megfigyeljük, hogy az oltó hány perc alatt alvasztotta meg az egy liter tejet és ez az adat szolgál a további számítás alapjául. Tegyük fel pl., hogy 35 C° mellett 1 cm³ oltó az egy liter tejet 6 perc alatt alvasztotta meg. A készítő sajt nál ugyancsak 35 C° mellett 30 perc alatt kell a tejnek megalvadnia.

A hosszabb idő alatt kevesebb oltóra lesz ehhez szükség. Az arányt következőképen állíthatjuk fel:

$$1 : x = 30 : 6$$

$$x = \frac{6}{30} = 0.2 \text{ cm}^3$$

Vagyis minden liter megalvasztandó tejhez 0.2 cm³ oltót kell vennünk. Nagyobb mennyiség beoltásánál azonban tanácsos a kiszámított mennyiségnél többet venni.

Az oltót vízzel felhígítjuk és egyenletesen a kellő hőfokra melegített tejhez keverjük. Az oltóval elkevert tejet letakarva nyugodtan állni hagyjuk, míg mászserűvé nem vált, meg nem alvadt.

Ezután következik a megalvadt tömegnek felaprítása. Ez kemény sajtok készítésénél az u. n. sajtlírálva egészen apróra történik, míg a lágy és félkemény sajtok készítésénél fakéssel 5—6 cm. széles kockára szabdaljuk az olvadékot. Ezután a sajtkanállal és kézzel, kemény sajtoknál a buzogányszerű sajtörővel elaprítjuk a sajtanyagot és elválasztjuk a savótól. Ennek a munkának óvatosan és fokozatosan kell történnie, mert különben sok zsir és sajtanyag marad a savóban. Félkemény és lágy sajt készítésénél dió-, mogyorómelegkoraságú, kemény sajtok készítésénél buzaszemmagyságú darabokra aprítjuk a sajtanyagot.

Lágy sajt készítésénél az így elaprózott sajtanyagot azonnal formákba merjük, a félkemény sajtoknak szánt olvadékot azonban előbb utómelegítjük. Az utómelegítés félkemény sajtjánál 45—46 C°-nál, kemény sajtjánál pedig 50—55, sőt 60 C°-nál szokott történni. Az utómelegítés addig tart, míg a sajtanyagdarabok ruganyosak nem lesznek, ami azt jelenti, hogy főlöseges savótartalmukat immár elvesztették. A kemény sajtoknak szánt sajtanyagot hajlékony vesszőre, vagy acélrudra erősített, megfelelő nagyságú sajttruhával egy tömegben emeljük ki az üstből és kéregből készített, a sajtanyag tömegéhez igazítható, sajtformába téve, 24 óráig fokozatos terheléssel sajtoljuk. Egy-egy sajt sulya 10—14 kg. szokott lenni. A félkemény sajtoknak szánt olvadékról utómelegítés végeztével a savónak nagyobb részét leöntjük, az üst fenekén maradt sajtanyagot pedig bádógból készített kerek formákba merjük és 12 óráig, fokozatos terheléssel sajtoljuk. Egy-egy sajt sulya ½—1½ kg. szokott lenni.

A lágy sajtok olvadékát nem utómelegítjük és nem is sajtoljuk, hanem csak kerek, vagy téglalakú formákba helyezve szikkasztjuk.

A sajtolás, illetve szikkasztás után következik a sajt sózása és érlelése. Erre a célra való az érlelő helyiség, amelynek célszerű, alkalmas voltán mulik nagy-

részben, hogy sikerül-e a sajt készítés? Az érlelőhelyiségnek nem szabad száraznak lenni, mert olyan helyen a sajtok kérések, szárazak lesznek, de nem szabad túlságosan nedvesnek sem lenni, mert akkor meg penészt fog a sajt. Meleg helyiségben túlságosan gyors lesz a sajtok érése, felpuffadnak, felrepednek, hideg helyen pedig nem erjed a sajt, kemény és szappanos lesz. A hideg ellen fűtéssel, a túlságosan nedveség ellen szellőztetéssel, esetleg fűtéssel, a szárazság ellen a padozat felöntözésével, felmosásával, nedves ruhák kitergetésével, stb. lehet védekezni. Mindenre azonban csak a hosszas gyakorlat taníthat meg és kétségkívül, kell hozzá bizonyos érzék is, amely nélkül az ember sohasem válna jó sajt készítővé.

A sajtok sózása lágy és félkemény sajtoknál csak az első néhány napban, kemény sajtjánál tovább tart.

Először csak a formában sózzuk, később, ha már elég erős a kérge, kivesszük a formából. Gorombára tört sóval a sajtnek felső lapját és oldalait bedörzsöljük. Sózás alkalmával, de később is, a sajtot minden nap megfordítjuk. A só egy része a sajtba ivódik és ízt ad annak, más része a főlöseges savót távolítja el a sajtól. A só a túlságosan gyors érést akadályozza.

A sajt érését bizonyos erjesztőgombák okozzák, amelyek a sajtban levő tejcukrot megbontják. Ennek következtében szénsav származik és ez teszi a sajt belsejét lyukacsossá. A sajtnek egyéb anyagai is változást szenvednek az érés alatt, így a sajtanyag könnyebben emészthető fehérjeanyaggá változik át. Az érés lágy és félkemény sajtoknál 6—12 hétig, kemény sajtoknál 3—4 hónapig, sőt nagyobb daraboknál tovább is tart. (A pármái sajtot 1—2 évig érlelik.)

A sajt készítés mellékterméke a savó. Ebben még elég tekintélyes mennyiségű zsir és sajtanyag van. A savót lefőlözve és fölét kiköpülve, elég kellemes ízű vajat, a savóvaját kapjuk. Ha a savót felforraltjuk és savanyú savót adunk hozzá, kiválik belőle a még bennmaradt sajtanyag és ezt turózsacskóban megszikasztva, készítjük belőle az ordát, vagy zsendicét.

A savónak legegyszerűbb értékesítési módja az, hogy sertésekkel feletetjük.

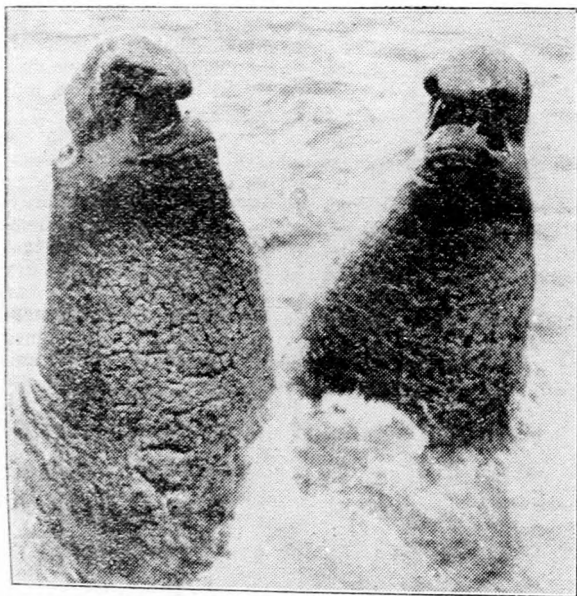
Apró jó tanácsok.

Téves hiedelem, hogy a töltőgéssel nagyobb támasztékot nyer a tengeri a szélkárók, vagyis a kidőlés veszedelme ellen. A síma mivelés mellett a gyökérzet mélyebben hatol a talajba, tehát jobban megfogódzhatik a növényzet, továbbá bebizonyított tény az is, hogy a töltőgétes — nagyobb felület adván a talajnak — a talaj kiszáradását inkább előmozdítja, mint hátráltatja.

Igen sok répát kellett újrajvetni a rovarkárók következtében, tehát a répák bemunkálása is késedelmet szenvedett ezeken a területeken. Fontos azonban, hogy az aratási stb. munkák mellett a répák munkálását ne hanyagoljuk el és ne végezzük felületesen, mert akkor nem tud a második vetés kifejlődni és igen alacsony lesz a terméseredmény.

Ha az őszi árpánál a szemek belseje kovászossá vált s azokból nyomásra már tejszerű nedv nem bugyanik elő, az aratása megkezdhető. Tanácsos a markokat legalább egy napig kiterítve hagyni s a termést csak akkor kötni kékébe, ha már kellőképpen megszáradt a szalma. Ne siessünk az őszi árpa csérlésével, várjuk meg, amíg keresztben jól kiszáradt, mert különben az árpa a magtárban könnyen megpenészesedik, különösen akkor, ha nem terítjük vékonyan és a rendszeres forgatásról nem gondoskodunk. A forgatás azért is szükséges, mert ha az árpa bemelegszik, könnyen megsziáskesedik.

Az aratás megkezdésének időpontját illetőleg Székács Elemér, a kiváló nemesítő azt a tréfás tanácsot szokta adni, hogy kezdjük meg az aratást egy nappal előbb, mint jónak tartjuk. Nem kell félni a buza korai aratásától, ha a szemek belseje már térszát, és beöle tejszerű nedv nem sajtolható. A korai aratású buza Székács szerint acélos, piros szemeket ad; az ilyen buzát a kereskedők szivesen vásárolják.

Rozmárok harca.

Képünk két óriási rozmárt (tengeri elefántot) ábrázol, melyeknek sulya 7 tonna. A két szörnyeteg a zsákmányért harcol.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Megkezdődik az algyői csatorna építése.

Az algyői csatorna építési munkálatait, amelyeknél a szegedi és környékbeli munkanélküliek váratlan segítséget kapnak, néhány napon belül megkezdik. A csatorna *Doroszmtól* másfél kilométerre északra indul ki a félkör alakban haladva, *Algyőnél* ér a Tiszába. A csatorna munkálatai során mintegy 400.000 köbméter földet kell megmozgatni, tehát ezer munkást számítva egy emberre 400 köbméter föld megmozgatása jut. A munkát az aratás idejére félbeszakítják, ősszel folytatják és csak késő tavasszal fejezik be.

Gyűlés a vadkárok rendezése ügyében Derekegyházaán.

A földhözjutottak pünkösdi másodnapján délelőtti *Putaky* István elnöke alatt népes gyűlést tartottak, amelyen nagy meglepetéssel vették tudomásul azt a legújabb intézkedést, hogy a kormány a váltásbuza, rozs és árpa árát alacsonyabb összegben állapította meg. A szónokok egy része azt az indítványt terjesztette elő, hogy a *kataszteri tiszta földedelmét megállapítását a váltásföldeknél vizsgálják felül, illetve, hogy egy osztállyal szállítsák le.* A gyűlés ezt a határozati javaslatot elfogadta s föl fogja terjeszteni a pénzügyminisztériumhoz. *Sipos Márton* a vadkárokat tette szóvá. Az a helyzet ugyanis, hogy a gazdák földjeit itt az uradalom bérlői, az vadászok földjeiken, *de nem gondoskodik eléggé a vadak irtásáról.* Indítványozza, hogy kérelmezzék a vadászterületnek újból árverés alá bocsátását, hogy a váltásföldet gazdákna is legyen módjuk az árverésen résztvenni, mert méltányosnak tartanák, hogy a vadászati jog a földtulajdonosoké legyen. A gyűlés ezt az indítványt is elfogadta.

Olesó fűmagot oszt ki a földművelésügyi miniszter.

Mayer János földművelésügyi miniszter a közös (köz) legelők egyesítésének előmozdítására ezidén is *olesó fűvetmagot* bocsát a legeltetési társulatok, birtokosságok, községek és az összesen legfeljebb 500 katasztrális holdon gazdálkodó birtokosok rendelkezésére. A gazdáknak fűvetmag igényüket az illetékes vármegyei magyar királyi gazdasági felügyelőségnek kell bejelenteniük. Egy-egy jelentkező által igényelhető összes vetőmagmennyiségét 100 kilogrammnál kevesebb nem lehet, de a *kiseb igényűk csoportosulva kérhetnek az olesó fűmagból.* A fűmag a magkeszkeedelmi árnál *40 százalékkal olesóbb lesz.* A gazdasági felügyelő állapítja meg, hogy a kérelmezők mennyi fűmagot kaphatnak s azért mennyit kell fizetniük, mely összeget július 15-ig a felügyelőséghez be kell küldeni. A földművelésügyi miniszter a vetőmagot *augusztus vagy szeptemberben fogja az igénylőknek eljuttatni.* A fűvetmag minden kérdésében az illetékes gazdasági felügyelőségekhez kell fordulni.

Felvétel a nagykállói mezőgazdasági szakiskolába.

A nagykállói m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatójának közli, hogy az iskola *gazdasági altisztekvő* két éves tanfolyamára az 1930—31. évi felvételek megkezdődtek. Felvételtírelt folyomódhatnak azok a feddhetetlen életű, ép testű és szellemi képességű, 21—45 éves magyar honpolgárok, kik legalább 6 elemi osztály vagy ennek megfelelő előképzettséggel bírnak. Csakis bentlakó növendékek vétetnek fel. Évi teljes ellátás és egyéb díjak személyenként *összesen 300 pengő.* Szegénysorsu, jó előmeneteli növendékek tápdíj-elengedés, illetve kedvezményes ellátásban részesülhetnek. A felvételeket illetőleg bővebb felvilágosítással az iskola igazgatója szolgálgat.

Decemberben nemzetközi baromfiállítást rendeznek.

A *Baromfiipenyésztők Országos Egyesülete* az elmúlt héten tartotta XXIX. évi rendes közgyűlését. Az ülésen gróf *Teloki Józsefné* elnökölt. *Jandaurek Vince,* ügyvezető igazgató a jövő évi működési tervzetet terjesztette elő amelynek, során kifejtette, hogy az egyesület *folyó évi december hó elején nagy nemzetközi baromfiállítást fog rendezni,* amelyre a szomszédos államokat is meghívják. Az egyesület megszervezi a tenyésztéstartékesítést és összeköttetéseket keres a szomszédos államokkal, korán ősszel növendékbaromfiállítás rendezés és több vidéki kiállítást is terveznek. A zárószámadások és a költészet elfogadása után *Winkler János* főtitkár előterjesztette a múlt évi működéséről szóló jelentést, amely szerint az egyesület az őszi nemzetközi és a tavaszi baromfiállítá-

son kívül még öt kiállítás szervezésében vett részt és ezeken kívül három kakasvásárt rendezett. Az egyesület foglalkozott a termelés és értékesítés szervezésével és több baromfiipenyésztési szakosztály és egyesület alapításában vett részt. A kiállítás keretében két tanulmányot tartott és 36 szakelőadást rendezett az ország területén.

A magyar szövetkezeti mozgalom feladatai és teendői.

Ilyen címmel érdekes és figyelemreméltó tanulmány jelent meg a napokban *Wanke Gusztáv,* az *Országos Központi Hitel-szövetkezet* elnöki osztályának főnöke tollából. *Wanke Gusztáv*nak rövid idő alatt ez már a második munkája, amelyben ismét a magyar szövetkezeti mozgalom alapos ismeretéről tesz tanúságot. Ebben a tanulmányában kiterjeszkedik a szövetkezeti mozgalom majd minden ágazatának és területének tárgyalására, így szól a szövetkezeti nevelés, továbbképzés és propaganda kérdéséről, a szövetkezeti statisztika kiépítésének fontosságáról, végül a szövetkezetek külföldi kapcsolatai további fejlesztésének kérdéséről. Megállapításait mindenütt hazai és külföldi statisztikai adatokkal támasztja alá, amivel a tanulmányt a magyar szövetkezeti társadalom részére becses olvasmányává avatta. A munkához, amelyet egyébként a szerző a Szövetkezeti Szemle előadásorozata keretében 1930. március 11-én előszóval is elmondott, *Schandl Károly* dr. ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója írt előszót.

A győri mezőgazdasági kamara közgyűlése.

A *Felsőduánantúli Mezőgazdasági Kamara* nyári közgyűlése a mezőgazdasági válság problémájának jegyében folyt le. *Khuen-Héderváry Károly* gróf kamarai elnök megnyitójában megállapította, hogy a magyar kormányknak is végre a mezőgazdasági válság enyhítését kell politikájának tengelyévé tenni. A mezőgazdasági válság enyhítésének legsürgősebb gyakorlati tennivalóit 12 pontos határozati javaslatban összefoglalva *Orndandy János* dr. kamarai igazgató terjesztette a kamara közgyűlése elé, amely fokozódó tetszésnyilvánításának adott kifejezést. A hozzászólások során *Holtischer Károly* kamarai alelnök egységes, szerves nagy átfogó gazdasági program kidolgozását és áldozatok árán is minél előbb való keresztülhajtását tartja az összes érdekeltek bevonásával szükségesnek. *Szörözd Richárd* érdekes számolásokat sorozatával támasztotta alá a mezőgazdasági termelés védelmének a szükségességét. *Gläser Géza* a gabonaértékesítés központosítására és egységes irányítására vonatkozó ismert tervzetet tárta a közgyűlés elé, melynek lényege, hogy a világpáritási ár értelme-

Ez az igazi jó harmonika!

39. számú, 40 billentyű 2 bőgővel, 50 acélhangu 2 kórossal P 21.—
40. számú, ugyanilyen, de 4 bőgővel. Tehát 60 acélhangal P 23.—
41. számú, 19 billentyű, 8 bőgő, 4 kórossal, 100 acélhangal P 45.—

Összes hangszerek eskákis itt a gyárban kaphatók. Árjegyzék ingyen küld:

Mogyoróssy hangszergyár, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.
A világ legjobb hangszergyára.

zése tudatosan gazdaellenesen vitetik keresztül a gyakorlati életben. *Mohácsy* Lajos erőteljesebb s leghatározottabb kiutalásait kívánja annak, hogy az államháztartás költséghatékosságában a földmívelésügyi tárca keretel a békebeli emeltesenek. *Hoboth* Sándor kőréjgyő, *Kiss* Dénes és *Simon* Géza ny. főszolgabíró a buza árának színvonalon tartását sürgetik és a traktortulajdonos kisgazdáknak zaklatászerű megbüntetésére ellen tiltakoznak. *Lits* Ferenc javaslatára a közgyűlés köszönetet szavaz az elnökségnek és a kamaral tisztviselőknak az elmúlt évi működéséért.

Adófelfüggesztést kérhetnek a fagykárújtotta szőlősgazdák.

A fagykárújtotta szőlősgazdák minden községből közösen, a községi előjárásig igazolásával ellátva, kérvényt nyújtanak be a pénzügyminisztériumhoz, amely kérvény tartalmazza az elfagyott szőlő területének nagyságát és azt, hogy valóban, mint szőlő nem műveltek. Az adatokat a község igazolja. A kérvényben kérni kell azt, hogy az *elfagyott szőlőterületekre vonatkozólag az adófizetéseket függeszd fel a pénzügyminisztérium addig, míg a miveltési ágváltozás keresztül nem vitetik*. A kérvény, stb. egyenesen a pénzügyminisztérium illetékes XIII/a. osztályához küldendő, mely osztály az illetékes pénzügyigazgatóságot a megfelelő eljárásra fogja utasítani. Ezután is felhívjuk az érdekelte szőlősgazdákat, hogy *e ténykedésüket minél előbb vigyék keresztül* és felhívjuk az egyes érdekelte helyi községek elnökeit, hogy szőlősgazdátársaikat erre figyelmeztessék.

Felvétel a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági szakiskolába.

Felvételi feltételek: A mezőgazdasági szakiskolában 17 életévüket betöltött és legalább négy elemiskolát végzett ifjak vehetők fel. *A tanév október 1-én kezdődik*. A felvett tanulók az iskolánál lakást, ételmezést, mosást, fűtést, világítást és orvosi gyógykezelést kapnak. Fizetendő díjak: *Összesen egy tanévben 300 pengő*. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium kevésbé tehető, vagy nagycsaládú gazdák fiaik részére feldíjas helyet és kivételes esetekben állami ingyenes helyet is engedélyez. A fizető helyért folyamodók 1 pengő 60 fillér okmánybéllyel ellátott és kellően felszerelt kérvényben az iskola igazgatóságától kérjék felvételüket. A feldíjas és állami ingyenes helyért benyújtandó kérvények a földmívelésügyi miniszterhez intézendők és az iskola igazgatóságához, Hódmezővásárhelyre küldendők be. Bővebb felvilágosítással szolgál az iskola igazgatósága.

Hivatalos vetésjelentés.

A földmívelésügyi minisztérium legutóbbi vetésjelentése szerint a buza általában szépen kikalászlott és a kalászkok többnyire jól fejlettek. Szalmája erős és magas. A június eleji jégeső az ország buzavetését igen sok vidéken nagyobb területekre kiterjedőleg elverte. A rozs magasnövésű, kalászái szép magyok, de az erős szelek következtében sok helyen ablakosak. A jégverések miatt érzékeny kárt szenvedtek. Az *árpavetések* közül az ősziek szépen fejlődtek, a kalászköz és a szemképződés jó. A *zabvetések* egy szüre, mint fejlődésre általában javultak. A *tengeri* fejlődése a májusi hívős időjárás folytán több vidéken visszamaradt. A *burgonya* általában jól fejlődik. A *ekorrépa* erőteljesen fejlődik. A *takarmányrépa* is szépen fejlődik. A kertivetemények szépek, jó termést ígérnek. A *dohány-palánták* jól megeredtek. Kapalászt megkezdtek. A *lóhere* és *lucerna* első kaszálása megtörtént és legtöbb vidéken elég jó termést adott, az eső azonban a lekaszált takarmányt sok helyen rendben érte és így minőségét gyengítette. A többi *meztársas takarmány* kielégítően fejlődik. A *rétek* kaszálása és a gyűjtés folyamatban van; a szénatermés a legtöbb vidéken jó. A *legelő* a csapadékos idő következtében szépen sarjad és a jószágknak elegendő táplálékot nyújt.

Meghalt Cziráky Antal gróf. *Cziráky* Antal gróf, a Cziráky-család legidősebb tagja, június 11-én *Lovasberényben*, nyolcvan éves korában elhunyt. Cziráky Antal gróf a politikai élettől teljesen távollattotta magát, tevékenységét kizárólag birtokai kezelésének szentelte. Élete utolsó esztendeit *Lovasberényben*, teljesen visszavonultan töltötte.

Közös templomot építettek a csornai protestánsok. *Csorna* község evangélikusai és református polgárai közösen építettek templomot. A templomot Pünkösöd-hétfőn adta át hivatalosán *Kapó* Béla dunántúli evangélikus püspök. Az új templomban református és evangélikus lelkészek felváltva tartanak istentiszteletet.

A kárpáti hegyek alján...

*A kárpáti hegyek alján busan szól az ének,
A kárpáti hegyek alján bánatról mesélnek...
Fájdalom és keserűség most mind egybeolvadt.
Máznak zúgnak ott az erdők, nem a magyaroknak...*

*Szárba zökkent ott a kalász, lám, a fejét hányja,
Megéri az nemsokára s esetlátkasza vágja.
Fejleszt, magyart vár a fenyves, kaszát Bánát, Bácska,
Trianoni rongypapiros sírod meg van ásva!*

(Beküldte: FÖRDÖS JÁNOS Markotabödögéről.)

Magas olasz kitüntetés a Faluszövetség vezetőinek. Diszes kitüntetés érte olasz részről a *Faluszövetség* két vezetőjét: *Weis István* dr. miniszteri tanácsos, ügyvezető igazgatót és *Szekeres László* dr. főtitkárt. A *faluszövetség* körül kifejtett értékes és maradvány munkásságuk elismerésül *Mussolini* az olasz *Dopolavoro* nagy aranyérmét adományozta mindkettőjüknek. Ez a kitüntetés, mint az olasz-magyar barátság újabb bizonyosága, olyan férfiakat ért, akik hosszú évek óta kétségtelenül kiváló szolgálatot teljesítettek nemcsak a falusi művelődés és a falusi nép életszínvonalának emelése terén, hanem az olasz-magyar barátság kimélyítése körül is. Ezzel a kitüntetéssel Olaszországban a „*munka tábornokai*” cím jár. *Turati*, a fascista párt főtitkára, meleghangú levélben értesítette a magas kitüntetésről *Weis István* dr.-t és *Szekeres László* dr.-t. Eddig a *Dopolavoro* nagy aranyérmét Magyarországon *Mayer János* földmívelésügyi miniszter, *Schandl Károly* dr. ny. államtitkár és *Pék Gyula* kapták meg.

Felvétel a zalaegerszegi Notre Dame tan- és nevelőintézetben. A *Notre Dame* női tanítórend teljesen modernül épített és nagyszerűen felszerelt tan- és nevelőintézetében a jövő iskolai évre megkezdődtek a felvételek. Az intézetben elemi, polgári és tanítónőképző van. Maga az intézet és internátus gyönyörű parkban, *Zalaegerszeg* legszebb villanegyedében épült. A bentlakó növendékek részére internátus van. Ugy a tanítóintézetben, mint az internátusban *Julius 1-ig* lehet a felvétel iránti kérvényeket beadni. Válaszbélyeg ellenében részletes felvilágosítással szívesen szolgál az intézet vezetősége. Különösen felhívjuk a vidéki földbirtokosok, gazdák, jegyzők és tanítók figyelmét a nevelőintézetre.

Hosszúhetény trianoni gyászünnepe. A „*Falu*” *Országos Földművelésügyi szövetség* *hosszúhetényi fiókja* tünnető felvonulást rendezett a trianoni békekötés aláírásának évfordulóján. Június hó 4-én este háromnegyed 9 órakor a szövetség tagjai a szövetség helyiségében gyülekeztek, majd égő gyertyával kezükben felvonultak a Hősök Emlékszobrához és a gyertyákat elhelyezték a szobor talpazatán. Ezután *Nemes* János elnök mondott szívbemarkoló beszédet a szomorú évfordulóról és hazánk megcsontosításáról. Utána *Ács* Sándor könyvtáros ismertette a nap jelentőségét, majd elénekelték a Himnuszt és koszorút helyeztek az emlékműre. A koszoru szalagja mindnyájunk hő vágyát hirdeti a következő felirattal: *Kárpátoktól — Adriától, Lajtától — a Hargitáig: Revíziót!* Ezután a nagyszámú közönség elvonult a szobortól, csak az égő gyertyák világítottak a sötét éjszakába, biztatva bennünket, hogy a magyar éjszakára is lesz még virradat. Adja Isten, ugy legyen! (Beküldte: *Ács Sándor*.)

Isabella hercegnő Balatonendrén. *Isabella* királyi hercegnő leányával, *Gabriella* hercegnővel, meglátogatta a napokban a *balatonendréd* csipkeverőtelepet. A királyi hercegnő, akinek világhírű csipkegyűjteménye van, megígérte, hogy a gyűjteményében lévő magyar csipkemunkákat a *balatonendréd* csipketelep rendelkezésére bocsátja. A *balatonendréd*iek nagy örömmel fogadták a fenséges asszony elhatározását.

Szerencsétlenség a kozákok debreceni lövészén. A napokban tartották *lovasbemutatójukat Debrecenben* a kozákok. Június 10-én sulyos szerencsétlenség történt a versenyen. *Oszip Parnacev* kozák lovasmutsatványa közben leesett a lováról és sulyos zúdásokat szenvedett. A kozákok életveszélyes állapotban bezállították a klinikára.

Műkedvelő előadás Csanádpalotán. (Lásd a képet!) A *csanádpalotai* műkedvelő ifjuság nagyszerűen sikerült műkedvelői előadást rendezett május havában. Színre került a *Cigány Panna* című népszínmű három felvonásban, melynek rendezését fáradságot nem tekintő buzgalommal és nagy hozzáértéssel nemes Hegedűs Béla róm. kath. lelkész és Bárdos Menyhért tiszlótőparancsnok végezték. A jól sikerült előadás valamennyi szereplője teljes elismerést érdemel oadaud munkájáért. A kitünő szereplők névsora a következő: *Földön ülő sor (balról jobbra):* Kanalas Sándor, Bene Lajos, Tóth Katóka, Kuruczai Sándor (cigányvajda szerepében), Mari Teruska, Farkas Péter, Szternák Ferenc. *Második ülő sor:* Szilgyi János, Suhajda Veronka, Prókai Péter, Engelmann Mancika (Cigány Panna szerepében), nemes Hegedűs Béla róm. kath. lelkész, Bárdos Menyhért tiszlótőparancsnok, rendezők; *Lapu Magduska, Molnár Sándor, Madár Katóka. Harmadik álló sor:* Haluska István, Krobók Mariska, Szabó Ilzka, Szeles Mihály (az Ónodi törvénybíró fogadott fia szerepében), Bokros József, Igaz István, Krabók László, Halasi József, Ludányi János, Papp Béla. *Negyedik álló sor:* Bogdán Sándor, Benke Mancika, Szilgyi Péter, Mari Rózsi, Nádudvari Pál, Cseh Katóka, Nádudvari János, Bokros Mariska, Varga István. A szereplők közül különösen ki kell emelni a két főszereplőt, Szeles Mihályt és Engelmann Mancikát. A darab oly nagy sikert aratott, hogy közkívánatra másodsor is elő kellett adni. (Beküldte: új. Nyeres Mihály, Csanádpalotáról.)

Napi 18 órát dolgozni

aratás idején csak akkor bir egészségének komoly veszélyeztetése nélkül a földmives, ha időnként felüldíti fáradt testét és megacélozza elernyed izmait néhány csepp

Diana sósborszesszel

Egy bedörzsöléstől az elcsigázott, verejtékben fürdő test felüldül és ujra munkaképes lesz.

Meghalt az egri nagyprépost. Csekő Gábor egri nagyprépost, pápai prelátus, felsőházi tag a napokban nyolevánhétéves korában elhunyt. Az elhunyt főpap különösen közjótékonyág terén tűnt ki nagylelkű áldozatkészségével. Halála általános részvételt keltett. *Wlassics Gyula* báró, a felsőház elnöke, a gyász alkalmából meleghangú részvétlívratot intézett az egri főkapitánhoz. Az elhunyt főpapot június hó 10-én helyezték nyugalomra.

Gömbös Gyula Murga diszpolgára. *Murga*, tolnamegyei község, képviselőtestülete vitéz Gömbös Gyula honvédelmi minisztert, a község szülöttét a napokban diszpolgárává választotta. A választásról szóló jegyzőkönyvet küldöttség adja át a miniszternek.

Rendőr gázolt az autó. Június hó 10-én este Budapesten a Margitszigeten egy hatalmas turaautó elgázolta *Gulácsi József* rendőrt. A rendőr koponyatörést szenvedett és két lábát eltörte. Az autóból a borzalmas gázolás után továbbrobogott. *Gulácsi Józsefet* a mentők kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást a lelkiismeretlen gázoló kézrekerítésére.

A tiszántúli egyházkerület új gondnoka. Június hó 11-én délelőtt iktatták be a tiszántúli református egyházkerület új főgondnokát, *Dégenfeld Pál* grófot. A beiktatás díszes ünnepség keretei között történt, amelyen a református egyház és világi élet vezetősége nagy számban jelent meg.

Gyomor-, bél- és anyagserebetegségeknél a természetes „*Ferenc József*” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a *Ferenc József* víz, különösen ülő életmódnál, igen hasznos gyomor- és bélszabályzó szer. A *Ferenc József* keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

SZIVÁRVÁNY.

A tejjőlős kenyér.

Ördög Jóskának Szabó Jóska volt az igazi neve, de olyan kegyetlenül rossz volt, hogy mindenki csak Ördögnek nevezte. Hogy valami mégis lehessen belőle, az apja a városba adta suszterinasnak. Gondolta, hogy a város jó messzire esik a falutól, onnét nem szöki meg. Jól is érezte magát Jóska a csirizes tál mellett, csak az élelemmel nem volt kibékülve sehogyan sem. A susztermajszter ugyanis minden áldott nap tejjölt reggelizett, ő meg ugyanakkor csak meztelen kenyeret kapott.

Gondolkozott, hogy ő is hogyan tudna jó reggelit enni. Egyszer csak meg fogta a gondolatot.

Másnap reggel, mikor a majszter csirizért küldte a boltba, hóna alá szoritotta a kenyeret és elkerült a piac felé. Ott sorban álltak a tejjőlős asszonyok. Jóska gyerek végignézett rajtuk, kiválasztotta közülök a legjámborabb képűt, hozzáment és illendően köszönt neki.

A kofa ránézett:

— Mit akarsz, fiam?

— Egy deci tejjölt vennék, — szölt Jóska. — Hogy adja?

Megegyeztek.

Jóskának persze egy veszett fillérje sem volt.

A kofa kimérte a deci tejjölt s a gyerek felé fordult.

— Hova öntsem?

Jóskának az öreg, pocakos gazdája kimustrált nadrágja olyan bőségesen állott, hogy a legelő ülepe c térde hajtását verte. A kérdésre most hátra nyult, megfogta a nadrágja ülökéjét, aztán a lába között előre húzta:

— Öntse ide! — mondta a kofának.

A kofa huzódozott:

— Csak nem öntöm rá arra a csirizes nadrágra?

— Én eszem meg, — felelte Jóska. — Majd a kenyérel kimártogatom.

S a hóna alatt szorongatott kenyérré mutatott.

A kofa a nadrágra öntötte a tejjölt.

Jóska nézte egy ideig, aztán megszólalt.

— Igen kevés! — mondta elégedetlenül. — Adjon rá még egy kis ráadást!

A kofa tiltakozott:

— Dehogy adok! Így is olcsón adtam.

— Ejnye nó! Nem ad rá?

— Nem!

— Hátha nem ad rá, — felelte Jóska — akkor Isten uccse nem kell.

Azzal a nadrágot meglibbentette s a deci tejjölt vissza föccsentette a fazékba. A maradékát meg hamarosan felmártotta a kenyérrrel.

A kofa szidia. Rendőrt keresett. Jóska azonban még idejében elinalt, pár napig csavargott s a harmadik napon bezörgetett a házuk ablakán:

— Ki az? — szölt ki az apja.

— Én! — felelte Jóska.

— Ebadta kölyke, hát már onnét is megszöktél? — dühöngött az apja, mikor felismerte fia hangját.

— Jaj, dehogy szöktem, — védekezett Jóska és ártatlan arccal beszélt. — A majszterem az éjjel meghalt, most már nincs szükségem inasra.

— Meghalt? Na, Isten nyugtassa szegényt! — hitte el az ember s csak évek múlva tudta meg az igazságot, de akkor már nem verhetette meg a fiát, mert közben Jóska megnőtt s így bizonytalanná vált, hogy melyikük húzta volna a rövidebbet.

NYÁRY ANDOR.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Gyümölcsfáimat apró zöld bogár lepi el. A bogár a leveleket összehúzza és tönkre teszi. Hogyan védekezem a bogár ellen? 2. Hol kaphatok Kvassia-forgácsot? (K. L., Aggagosszegény). — **Felelet:** A levéttetvekkel elárasztott ágakat öntözze bőven 1,5 százalékos káliszappanoldattal, vagy olyan oldattal, melyben kvassia-forgács is van. Ez utóbbi úgy készülhet, hogy 10 liter vízbe tesz 1,5 kg. kvassia-forgácsot, ezt felforratja, 24 órai állás után pedig összekeveri olyan vízzel, melynek 10 literjében 1,5 kg. zöldsáppan (káliszáppan) van feloldva. 2. Kvassia-forgácsot minden drogériában és fűszerkereskedésben, festékkereskedésben lehet kapni.

Kérdés: 1. Homokföldemet akáccal akarom beültetni, azonban a szomszédoknak szőlője van a határon. Mennyire üttemes az akácot a szőlőtől? 2. Hol szerzethet be akáccesemét? (G. I., Galgahévíz). — **Felelet:** 1. Olyan távolságra, hogy az árnyék ne tehessen kárt szomszédjának a szőlőjében. 2. Bármelyik faiskolánál, így forduljon például az Ungváry céghez (Cegléd), vagy próbálkozzék meg valamelyik állami erdőhivatalnál. Önhöz közel esik a miskolci.

Kérdés: 1. A szomszéd községben, ahol nekem is van földem, templom épült, köteles vagyok-e az építési költségekhez hozzájárulni, amikor a saját községemben is fizetek egyházi adót? 2. Saját községemben eddig földadó alapján fizettem iskolafenntartási költséget. Most az új iskola számára a kereseti adó alapján vetették ki hozzájárulást. Tartozom-e ezt fizetni? (J. J., M—háza). — **Felelet:** 1. Ha a templom építésénél kimondták, hogy a hívők földjeik arányában tartoznak a költségekhez hozzájárulni, úgy önnek is kell fizetni. Ha tul soknak tartja, felebbezze meg az egyházi hatóságnál.

Kérdés: 1. Lehet-e házilag előállítani a Leghorn-baromfiak részére húsleveset? 2. Hogyan lehet a legjobban értékesíteni a baromfit és tojást? 3. Erdemes-e ezüstszőrű nyulat tenyészteni? Általában milyen áron vásárolják a nyulgerézát? 4. Melyik fajta prémmal a leghasznosabb? 5. Milyen különleges táptételek szükségesek Rhode Island-baromfi számára? (K. L., Kaloeca). — **Felelet:** 1. Hushulladékok megszáritása csak 90—100° hőmérséklen (talán sütőben, óvatos kezeléssel) sikerül, de megőrölése csak úgy, ha előbb a benne levő zsíroldó folyadékokkal kivonjuk. Egyszerűbb eszközökkel tehát ez nem vihető keresztül. 2. Tegyen ajánlatot a budapesti Háztartás, vagy a Köztisztviselők szövetkezetének, vagy a nagykereskedő, orvosi, kezemélti, halasi baromfihiázalók egyikének. 3. Az ezüstnyul prémjét a minőség szerint 1—2 pengőért veszik a szűcsök. 4. Leghasznosabb prémmal a bécsi fehér, a csinesilla, az ezüst- és a Castorrex. 5. A rhode islandnak ugyanazon takarmánykeverék megfelelő, amilyen a leghornnak.

Kérdés: 1. Tavaszi kék jácint és fehér nárcisz helyére nyári virágot akarok ültetni, mit csináljak a régi virágokkal? 2. Illatos fehér lilium-töve van. A tövek már évek óta nem hoznak virágot, pedig hosszú időn át árnyékos helyen voltak. Az időn kora tavasszal napos helyre ültettem és a nővények semmit sem nőttek s nem is virágoztak. Mi lehet annak az oka? 3. Két nővényem van, aminek nem tudom a nevét, beküldhetem-e a szerkesztésébe, hogy megmondják azok nevét? (J. J., Hódmezővásárhely). — **Felelet:** 1. A tavaszi kék jácintot elvirágozás után tövestül kiszedjük és kiválogatjuk az egészséges, jól meggyökeresedett hagymákat. Ezeket száraz, de hívős helyen (száraz pincében) tartjuk őszig és akkor cseréphe ültetjük. A nárcisz őszig is könnyen hagyható a kert talajában, de ha a helyre szükség van, akkor hagymáit ki is szedhetjük és épp úgy kezeljük, mint a jácintot. 2. A liliumot homokos földre, napos helyre kell ültetni és tövét állandóan nedvesen tartani, hogy ki ne száradjon, be kell árnyékolni tövét szalmás trágyával, vagy tőzeggel. Ugyanezért fontos a naponkénti erős öntözés is. 3. Küldjön be levelet és virágot a kérdéses növényekből; szívesen meghatározzuk nevüket.

Kérdés: 1. Erdészeti iskolába szeretnék bejutni, hová forduljak? 2. Hogyan lehet Belgiumba utazni? (ifj. Sz. J., Homrogd.). — **Felelet:** 1. Forduljon a magyar királyi erdőéri és vadőri iskolához: Esztergom, vagy a magyar királyi erdőéri iskolához: Szeged, Királyhalom 2.; kérjen a fenti iskolától tájékoztatót. 2. Ha munkavállalás céljából akar Belgiumba menni, úgy először a magyar királyi állami munkaközvetítő hivatalhoz forduljon, amely közvetíti a belgiumi munkáskivándorlást. A hivatal Budapesten, VIII., József-utca 33. szám alatt van.

Kérdés: Lehet-e a Jelzódoghitebank kötvényeit értékesíteni? (N. J., Nagyréda). — **Felelet:** Sajnos, olyan keveset érnek a kötvények, hogy azokat értékesíteni nem lehet és nem is érdemes.

Kérdés: Falunk határában a buzában fekete rozsda pusztít. A buza gyökere fölött 3—4 centiméternyire a föld színétől több centiméteres feketeség van. A feketeség úgy áteszi a buza szárát, hogy a buza a legkisebb szélben megdől. Mi okozta ezt a betegséget és hogyan lehetne ellene védekezni? (Cs. M., Regöly). — **Felelet:** A buzaszár legalsó ízén, a levélhívely és a szár közötti lévő fekete bevonatot egy élősködő gomba (buzahornogomba), de nem a fekete gabona rozsda gomba okozta. Ez különösen olyan vidékeken fordul elő, ahol a talaj tulnedves, vagy túlkötött, esetleg lapos fekvésű (teknős). Ellene védekezni csupán azzal lehet, hogy az illető talaj tulságos nedveségét árkolással csökkenteni kell, aratás után pedig, ha már a kersztek lehorodtak, a tarló felézetendő, vagy pedig legkevesebb 3 évig azon a helyen gabona nem termelendő.

Kérdés: A kertemben lévő paprikapalántát lőteti az ési. Mit tegyek, hogy megakadályozzam a kártevő további pusztítását? (H. I. K., Söjtör). — **Felelet:** Junius havában ássunk le a peremig zománcos kőcsököket a kertet azon részébe, hol láttetvek szoktak tartózkodni és öntsünk ezekbe vizet. Éjjel a láttetvek a talaj felszínén járálának, belesznek és megfulladnak.

Kérdés: 1. Mi az ára a mézszitrogén és a szuperfoszfátok? Ajánlatos-e a mézszitrogént használni szikes talajon? 2. Kaphatok-e garuntált arankamentes lucernamagot Mauthner magkereskedésben? 3. Hol kaphatok csirkeketelő-gépet? 4. Hol lehet a legmagasabb áron értékesíteni selyembűt? 5. Ajánlatos-e kötött, vagy levestű szikes talajban repcét vetni? Mennyi repcét kell vetni katasztrális holdanként? 6. Engedtek-e Franciaországba magyar munkásokat? (Sz. J., Szentcs). — **Felelet:** 1. A mézszitrogén métermázsája kb. 30 pengő, a szuperfoszfáté 12 pengő. A mézszitrogén szikes talajokra is alkalmas. Beszerezhetők a gazdasági kamarák útján és a műtrágya-képviseleteknél. Ilyenek minden nagyobb községben vannak. 2. Igenis kapható Mauthnerrel arankamentes heremag; kilogrammja kerül 2 pengő 20 fillérbe. 3. Csirkeketelő-gép nagyon sok gépkereskedésben: a Hanga, a Mezőgazdák Szövetkezetben kapható. Sokan dícsérik a Gergely-féle és a Schmidt-féle magyar gyártmányokat. Áruk nagyságuk szerint változik. 100 tojás keltetésére való nagyságban, pl. a Schmidt-féle, 160 pengőbe kerül. 4. A selyembűt az állami selyembűbóráktárak váltják be a legjobban. Minden községben van megbízottjuk, kinek nevét a községháznál megtudhatja. 5. A repce termelhető kötött és gyengén szikes területeken is. Kat. holdankint 5—12 métermázsát terem. Vetőmagszükséglete 4—7 kg. Vetési ideje augusztus második fele. 6. Akiknek munkaszereződésük volt, azok minden további nélkül kimehettek. Biztos elhelyezkedés nélkül azonban nem engednek ki senkit.

Kérdés: Hol lehetne olyan könyvet beszerezni, amelyből házilag lehet felszerelni detektoros felvevőkészüléket? 2. Melyik cégtől lehetne posta útján jófajta detektoros készüléket vásárolni? (Cs. K., Ócsárd). — **Felelet:** 1. A detektoros készülék felszereléséhez semmi különösebb előismeret nem szükséges. A szükséges tudnivalókat a készüléket küldő cég a készülékhez mellékelt utasításban rendszerint megadja. Kiadóhivatalunkban kapható többfajta rádiókönyv: Zakariás: „A rádió vezérfonala“ c. könyv, ára: 3 pengő; Molnár: „Mi a rádió?“ c. könyv, ára 3 pengő. 2. Forduljon a lapunkban hirdető valamelyik céghez, vagy kérjen ajánlatot Dukupil Gyula gépészmérnök rádióüzletéből, Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám.

Kérdés: Várhatjuk-e a hadikölesönök valorizálását? (G. J., Kunszentmárton). — **Felelet:** Az átértékelésre valószínűleg sor kerül. Hogy mikor, azt magunk se tudjuk. Ha szó lesz róla, természetesen közöljük lapunkban.

Kérdés: Hol lehetne olyan könyvet beszerezni, amelyben az összes madarak és állatok leírása megtalálható színes képekkel együtt? 2. Van-e olyan könyv, amelyből a madarak tömését lehetne megtanulni? 3. Erdemes-e házilag sört készíteni? 4. Mennyi lehet a mai értéke az 1914. évben betett 6386 korona árvaházi pénznek? (D. I., Somogyuszil.). — **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunk útján beszerezhető Brehm: „Az állatok világa“ című könyv, amely kis kiadásban 32 pengőért megkapható. 2. Sajnos, magyar nyelven ilyen könyv nem igen kapható. Használt könyvforgalomban található egy-két példány, régebbi kiadású ilyen irányú munka. Ezeknek az ára azonban nincsen megállapítva. 3. Nem érdemes, többé kerül, mintha készen veszi. 4. Körülbelül 7407 pengő, amit azonban most nem kaphat meg valorizáltan. Ugyanis a törvény az árvapénzeket kivette egyelőre az átértékelés alól.

Kérdés: Három évvel ezelőtt eladtam ingatlanomat, a vevőm ugyancsak továbbadta. Az első vevő nem fizette ki az adásvévesi illetéket s azt most rajtam követelik. Meg kell-e fizetnem? (Egy hü előfizető, Dunaföldvár.) — **Felelet:** Az adásvévesi szerződés illetékét kétségtelenül elsősorban a vevő köteles megfizetni, aki a szerződésben erre kötelezte magát. Azonban a kincstárnak, ha a vevőn behajtani nem tudja, jogában áll törvény alapján egyetemlegesség címén, az eladótól követelni az illetéket, amely esetben tehát, mint most is, az illetéket az eladó köteles megfizetni. Azonban ugyanezen eladó, vagyis Ön most már a szerződés értelmében a vevőtől polgári peres eljárás útján követelheti a helyette kifizetett illeték megtérülését.

Kérdés: Földet kaptunk az O. F. B.-ől. Telefonvezeték vonal keresztül földünkön. Kötelesek vagyunk-e ezt törni? (Hosszapályi 1299. sz. előfizető.) — **Felelet:** Ha a telefonvezeték megkérdőjeztetésük nélkül szerelték fel és vezették földjünkön keresztül, ugy az illeték ellen birtokháborítás miatt kell eljárást folytatni. Valószínűleg tartjuk azonban, hogy még a megváltást szenvedő földtulajdonos adta beleegyezését a telefonvezeték felállítására és így Önöknek az oszlopok ottlétét el kell törni.

Kérdés: Még 1920-ban jegyeztem több N. H. részvényt. A részvényeket ma sem küldötték meg. Hová forduljak, hogy azokat megkaphassam? (5596. számú előfizető, Dorozsma.) — **Felelet:** Forduljon a kérdézet intézet igazgatóságához, Budapest, V., Vilmos császár-ut 25. szám.

Kérdés: Többféle leventepanaszom van, amit a szerkesztőség elcsatolt levelemben közöltem. Hol kaphatnék ezekre a panaszokra kimerítő felvilágosítást? (Hü előfizető, Kerkasztény.) — **Felelet:** Tekintettel arra, hogy a panaszok bizalmas jellegűek, lapunkban arra nem válaszolhatunk. Irja meg nevét, amikor is levélben válaszolunk. Egyébként leventepanasz ügyben forduljon az Országos Testnevelési Tanácshoz, amely a leventéi legfőbb hatósága. A tanács Budapest, V., Nádor-utca 30. szám alatt van.

Kérdés: Szőlőt akarok telepíteni, még pedig egyéves ojtványokat akarok ültetni. Szeretném tudni, milyen fajta teremne a legjobban itt a bühari földön? Csakis fehérfajtájú, jóménységű szőlőt akarok. Milyet ültessenek? (K. K. Nagyrábé.) — **Felelet:** Fehér bornak legjobban beváltak az Ezerjő, a Mézes fehér és az Olasz rizling.

Kérdés: Hol lehet eladni saját készítésű olajfestményeimet? 2. Hol vásárolhatok használt fényképezőgépet? 3. Milyen olajat eteknek a templomi örök mécsesekben? 4. Hol lehet cipészszakkönyvet vásárolni? (B. P., Tótkomlós.) — **Felelet:** 1. Az olajfestmények művész értékük szerint bírálják el. Mi innen azokról véleményt mondani nem tudunk s azért nincs is módunkban megmondani a helyet, hogy hol értékesíthetné képeit. Próbálja valamelyik közeli nagy városban eladni a képeket. 2. Bármelyik fényképezési szaküzletben. Forduljon például Pejtsik Károly céghez, Budapest, IV., Városház-utca 2. 3. Tiszta, égetésre való Oliva-olajat használnak a mécsesekben. Rubin színű mécseseket üvegkereskedésekben kaphat, vagy valamelyik egyházi kegyeskereskedésben. Így például Budapest, a Szent Szív kereskedésben, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 2. Mécsesbelet kaphat minden festékkereskedésben. 4. Kiadóhivatalunk útján beszerezheti, ára: 4 pengő 50 fillér.

Kérdés: Hadárva vagyok, földmives iskolába akarok menni, kaphatok-e az iskolákban tandíjkezdményt? (A. P., Mezőberény.) — **Felelet:** Ha jó tanuló, feltétlenül tandíjmentességben részesül. Forduljon felvétele végett a következő földmivesiskolák igazgatóságához: Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Kehida, Jászberény, Karcag, Kecskemét, Nagykálló, Pápa, Somogyzentimre, Csermajor (u. p. Vitnyéd, Sopronmegye). A somogyzentimrei földmivesiskolában gazdasági altszűket (magtárs, gazdaispán, botosispán stb.) képeznek ki. A földmivesiskola tanulási ideje két év. Felvételi kellék: elemi iskola négy osztályának elvégzése, ép, egészséges testalkat.

Kérdés: 1. Hol kaphatok fajgalambokról árajánlatot? 2. Csehországba akarok utazni, szükséges-e vízumot váltani? 3. Meddig érvényes a vízum? 4. Mi a cseh korona értéke? (L. G. Sárospatak.) — **Felelet:** 1. Forduljon a Magyar Galambtenyésztők Egyesületéhez, Budapest, IX., Üllői-ut 21. 2. Vízumot kell váltani, amelynek ára szegénységi bizonyítvány alapján negyven fillér, egyébként pedig hat pengő. 3. A cseh utabban két-három hónapos vízumokat adnak. 4. Átlag 16—17 fillér a cseh korona értéke. Egyébként kísérje figyelemmel lapunk „Idegen pénzenek stb.” rovatát.

Kérdés: Leventeoktatás tanfolyamra szeretnék menni, hová forduljak? (Sz. B., Mikóháza.) — **Felelet:** Forduljon az Országos Testnevelési Tanácsához, Budapest, V., Nádor-utca 30.

Kérdés: Mennyibe kerül a magyar törvénykönyv? (R. J., Szászvár.) — **Felelet:** Közölje velünk, melyik törvénykönyvet óhajtja megvásárolni. Az összes eddig megjelent törvénykönyveket-e, vagy pedig a legújabbat. A Corpus Juris Hungarici (Magyarországi Jogi Test) tartalmazza az összes törvényeket. Ennek az ára körülbelül 150—200 pengő. A törvénygyűjtemény 40 kötetből áll.

Kérdés: Vendéglőben, mint csapláros vagyok alkalmazásban. Az eladott italok után kapom fizetésképpen a megfelelő százalékot. Az italok után fizetnek forgalmiadót. Köteles vagyok-e a százalékom után is még külön újabb forgalmiadót fizetni? (3032. számú előfizető.) — **Felelet:** Nem.

Kérdés: A közégi határ mellett osztották ki az igényjogosult földet. Ugyanott a határútból másfél métert kisajátítottak. A határ keskenysége miatt sok kár esik vetésünkben, hová forduljunk? (R. J. előfizető.) — **Felelet:** Forduljon az Országos Földbirtokrendező Biróságához.

Kérdés: 1. Hol van Budapesten a keleti tengerhajózási társaság és az Atlantica hajósvállalat irodája? 2. Milyen ruhát viselnek a társaság alkalmazottai? 3. Atnak-e nyugdíjat a társaságoknál? 4. Megalakul-e a Hungaria hajósvállalat? 5. Fölvesznek-e ősz folyamán a Máv-hoz új segédállásokat? 6. Négy polgári iskolát végeztem és egy felsőkereskedelmi osztályt. Léphetek-e ezzel a hajóosztási pályára? (L. L., Gasztony.) — **Felelet:** 1. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság Budapest, V., Nádor-utca 21. Az Atlantica Trust R.-T. központi irodája Budapest, V., Falk Miksa-utca 20. sz. alatt van. 2. Sötétké k tengerészruhát. 3. Igen. 4. Tudomásunk szerint megalakult. 5. Nem tudjuk. 6. A hajóosztási tanfolyamra most már csak érettségi után veszik fel a hallgatókat. Érettségi nélkül legfeljebb iradatiszt, matróz, továbbá kisebb dunai hajókon kormányos és hájővezető lehet.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földmívelésügyi minisztérium, Budapest, Kossuth Lajos-tér 11. sz., II. em. 20.) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Szemző Ernő 6 pár arató-csőplőt, széna betakarításhoz is. Aratás-csőplés 12%, szénakaszálásért 8 pengő holdankint (Leányvár, Esztergom vm.) — *Mocsáry Sándor dr.* 32 munkást aratás-csőpléshez, nem túl drága részért (Pusztaszabolcs, u. p. Borsosberény). — *Kopánygyeri gazdaság* 40 férfit aratás-csőpléshez, megegyezés szerint. Ajánlatok írásban (Bábonymegy, Somogy vm.) — *Hunkár Andor* 14 női munkást. Aratásig naponként és fejenként 5 kg. gabona, fele buza, fele rozs. Aratás alatt 3 q gabona, fele buza, fele rozs. Őszi munkára 11 és fél q az összes terméséből (tengeri, répa, burgonya). Egész időre teljes ellátás, aratási idő alatt tetszés szerint, esetleg szabadság (Szolgyó, u. p. Kisbér). — *Endre Zsigmond* egy majeros gazdát, nőtlen teljes ellátásra, nőt konvencióra megegyezés szerint (Szentkut, Kiskunfélegyháza mellett). — *Mallár József* tiszaujfalu gazdaságába egy juhászt, egy kanászt, egy gulyást, dogoképes családtagokkal szeptember 1-re (Kecskemét, Rákóczi-u. 8.). — *Kállay Tivadarné* egy házmesterkertet, nőt, gyermek nélkül, lakás, világítás, fűtés (Budapest, I., Tárogtató-u. 62.). — *Botka József dr.* gazdasága keres 3—4 óra egy vizsg. gépészt Fordson traktor vezetéséhez, ha nőtlen, napi 1 pengő és ellátás, ha nős, évi 26 q élet, napi 1 liter tej, 24 kg. szalonna, disznótartás, lakás, fűtés, 1 és fél hold tengeri föld és némi pénz (Fegyvernek, Szolnok vm.). — *Városi Kertészet* keres egy falkolós kertészt lakás, fűtés, kert, baromfi, sertéstartás, 60—80 pengő készpénz, ha nincs falk. biz. Ha van: 120 pengő és nagyobb kert- és földhasználat (Eger, Városi kertészet). — *Farkas József* keres egy 16—18 éves suhancot, aki gazd. munkához, zöldséghez, lovakhoz ért, lakás, ellátás, havi 20 pengő (Kistarcsa Kápolna-u. 7.). — *Süveges Péter Elek* keres két lakatos vagy kovács segédét csépléshez, aki szalmafűtésben jártas (Kenderes). — *Lichtenstein Pál* keres egy fejős gulyást, esetleg apát fiával (Balatonfüred).

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek azoknak még 30 holdon felüli birtokuk folyósítatunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I. II. III., helyi nagykamatu tartozásokat illetékmentesen bekonvertálunk. — Helyszíni becsles nem kell. Ingyen felvilágosítást nyujt. **Agrária Részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispazda.

A darabot a „Vasárnap“ műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(7. közlemény.)

RÓZSI: Kérem.

ALADÁR: Nem szeretem, ha egy művelt urihölgy intézőnek szólít. A nevemről tessék: Aladár.

RÓZSI: Nagyon hosszú.

ALADÁR: Akkor legyenek Ali.

RÓZSI: Az meg nagyon rövid. Alika, jó lesz ugy?

ALADÁR: Csókolom kezeit, jó, nagyon jó. *(Kezet csókol neki.)*

ÖRZSI *(félre)*: Nagyon hamar ment.

HORNYSÓSNÉ: Ne haragudj, Örzi lányom, mink már el-megyünk, ugy-e, intéző ur? *(Feláll.)*

ALADÁR: Igen, igen, csak gyerünk. Igaz, hogy nem intéz-tem el a dolgom a bíró ural, de majd visszajövök. *(Felállnak.)*

ÖRZSI: Ilyen hamar elmennek, hisz még velem nem is be-szült, Rózsika. Legalább azt mondta volna el, hogy ment a sora az intézetben.

RÓZSI: Gyere el hozzánk, majd elmesélem. Szerbusz. *(Meg-csókolja.)*

ÖRZSI: Szervusz, Isten áldja meg nénémasszony. Sajnáu-lom, hogy ilyen hamar elmennek.

HORNYSÓSNÉ: Majd máskor tovább leszünk, most muszáj elmenni.

ALADÁR: Ajánlom magam, Erzsike. *(Sugva.)* Tudom, hogy megbánta, de már késő.

ÖRZSI: Menjen a pokolba.

RÓZSI: Szabad a karját, Alika?

ALADÁR: Kérem, tessék.

RÓZSI *(megfogja jobb karját)*: Anyuka, a másikat. *(Az megfogja.)* Igy ni, pá Örzsike. *(El jobbra.)*

ÖRZSI: Isten veletek. *(Kikíséri őket a kapuig.)* Érdekes, el-jönnek hozzám látogatónba, meglátják az intézőt, hozzám nem is szólnak. Meg se kérdik, hogy vagyunk? Uglátszik, nagyon be-léjük szállt az urhatnamság. Meg az a nagy afektálás. Hát olyat tanulnak a leánynevelőintézetben? Mondhatom, hogy jól tud bánni a legényekkel is. No, csak beszélhessek vele négy szemközt, lesz mit hallgatnia. *(Visszamegy a kerítéshez, kihajol, néz utá-nak.)* Hogy viszik, szinte huzzák, szegény intézőt. *(Balról jön Zoltán, meglátja Erzsit, hogy figyel. Rászól.)*

XV. jelenet.

(Erzsi, Zoltán.)

ZOLTÁN: Jónapot, Örzsikém! Ki az a szerencsétlen uri ga-vallér?

ERZSI: Az intéző ur az uradalomból.

ZOLTÁN: Hát akik cipelik?

ERZSI: A Hornyos Rózsika, meg az anyja.

ZOLTÁN: Jól megfógták őket, talán részeg?

ERZSI: Dehogy, dehogy, tudja, hogy a Hornyosné mindig uri vőről ábrándozott.

ZOLTÁN: Ahá, most már értem. Hadd szaladjanak szegé-nyek. Hát hogy vagy mindig, Erzsikém?

ERZSIKE: Köszönöm kérdéséd, nem a legjobban, hát kel-med?

ZOLTÁN: Ha behívál egy kicsit hozzátok, mindjárt job-ban lennék.

ERZSI: Nem tanítottak arra, hogy a legényeket csalogas-san. Maga meg ugye jönne be, mert még nem volt nálunk. Édesapját előbb be merném hívni.

ZOLTÁN: Jön az is, csak benézett a postára az újságért.

ERZSI: Jól megy a soruk, még újság is jártnak. *(Bejön.)*

ZOLTÁN: Muszáj, Erzsikém, ha nem akarja az ember, hogy utolsó legyen. Minden molnárnak dukál, hogy a „Molnárok Lap-ját“ járassa, meg aztán nem olyan drága dolog az.

ERZSI: Elhiszem, olyan gazdagoknak, mint kelmetek.

ZOLTÁN: Ami a gazdagságot illeti, te sem panaszkodhatsz,

de hidd el, hogy a te szépséged jobban tetszik nekem Dárius kí-rály temérdek kincsénél. *(Hozzá akar nyulni.)*

ERZSI: Nono! Csak ne csufolkodjon!

ZOLTÁN: Olyan igazat mondtam, mint ahogy mindjárt meg is csókollak. *(Megkapja Erzsit, megcsókolja, ebben a percben ki-lép Józsi a házból, meglátja őket, elcsavarja a fejét. Utána ki-jön Csorba is, de akkorra már Erzsi ellöki magától Zoltánt.)*

ERZSI: Szentelen!

XVI. jelenet.

(Voltak, Józsi, Csorba.)

JÓZSI: No, Isten áldja meg bíró uramat. *(Kezelenek.)*

Csorba: Isten áldjon, fiam, hát majd megcsinálom.

ERZSI *(szívéhez kap)*: Jaj! Ha meglátta, kiég a szemem.

ZOLTÁN *(meglátja Józsi)*: Nini! Az árva Józsi! Tedd rá öregem! *(Kezet nyujt neki.)*

JÓZSI: Jónapot, Sugár ur!

ZOLTÁN: Régen te Zolinak hívtál még, csak nem haragszol rám?

JÓZSI: Nincs okom rá. Így jött a nyelvemre.

CSORBA: Adj Isten, Zolikám! Hát apád hol hagyta?

ZOLI: Itt lesz mindjárt, adj Isten, bíró uram.

JÓZSI: Isten veled, Örzsike. *(Odamegy hozzá, nyujtja a ke-zét.)*

ÖRZSI: Isten álgya! *(Sugva.)* Beszélni akarok kelmeddel, maradjon.

JÓZSI: Majd máskor.

SUGÁR *(megjelenik, a zsebe tele van újsággal, sietve, hogy meglátja őket, kiabál)*.

XVII. jelenet.

(Voltak, Sugár.)

SUGÁR: Hej! Hej! Ez nem is ugy van, ezt nem írom alá. Meghattatok a részemet? Erre feleljetek nekem, mielőtt jónapot köszönök. Vagy még tornát se hagytatok?

CSORBA: Ne féljen ked, mester uram semmit, még egy-künk se nyult egy falathol se.

SUGÁR: Akkor jónapot kívánok!

CSORBA: Majd azután. Örzsikém, ereggy csak hamar, tu-dod te már a kötelességed. Józsi fiam, most már te se még egy tapodtat se innen.

ERZSI: Tudom, édesapám! *(Bemegy a házba.)*

SUGÁR: Hát ez ki legyen? Ha jól emlékszem, mintha az Árva Jósokát látnám!

JÓZSI: Az vagyok, molnármester uram.

SUGÁR: No, csak hogy már egyszer te is meglátogatód a faludat. Szervusz, fiam. *(Kezel.)*

CSORBA: Mégpedig véleg.

ZOLI *(férehuzódik, előre)*.

JÓZSI: Amit már kezdek bánni.

ERZSI *(egy tában füstölthust, kolbászt hoz ki, utána Panni kést, villát, kenyeret)*: Tessék, jöjjenek közelebb. *(Leteszik az asztalra.)*

ZOLI *(félre)*: Hogy kipirosodott. Kezdem bánni, hogy go-rombán bántam vele.

SUGÁR *(odamegy az asztalhoz, meglátja a lányokat)*: Hajja ked, bíró uram? *(A lányok ránéznek.)*

CSORBA: Hallom, hallom.

SUGÁR: Elhiszi-e ked, hogy mink a szamarak vagyunk?

CSORBA: Mindnyájan? *(Körülnéz.)*

SUGÁR: Dehogy mind, csak zánk bntten.

CSORBA: Tisztelet a kivételnek. Miért vonánk?

SUGÁR: Hát hogy má vének vagyunk.

CSORBA: Aazon meg könnyen segíthet, mester uram, egy darabka zsineg.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

só

(Beküldte Walter Antal Bácsalmási szőlőkből.)

2. Pontrejtvény.

H . l . á . z . B . l . t . n . e . e . é .

(Beküldte id. Ságvári Ferenc Hegymagásról.)

3. Szórejtvény.

nem tegnap Y R cipésszerszám (-r) bak
nem holnap (k=n)

(Beküldte Szabó Béla Mikóházáról.)

4. Szórejtvény.

e e E T

(Beküldte Szabó Béla Mikóházáról.)

5. Szórejtvény.

s
D

(Beküldte Vörös Vince Kisbicsérről.)

6. Pontrejtvény.

. u . o . i . a . a . á . á .

(Beküldte Braun József Mezőberényből.)

7. Szórejtvény.

"
Deák
Ferenc

hant A egyhetes gyermek

(Beküldte ifj. Csatári Mihály Rétszilásról.)

8. Szórejtvény.

Zöld SZ SZ SZ
(e=é)

(Beküldte Sipos Mihály Rakamazról.)

9. Szórejtvény.

A A A A
A R I gránit öregasszonyok csufneve
A A A (a=á)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

10. Szórejtvény.

Nagymagyarország határa B A N szídalom O G
(-szó)

N A K A cserfa
bükkfá
jegenye

(Beküldte Takács Lujza Alsódabasról.)

11. Pontrejtvény.

N . m . e . s . z . v . n . b . b . m . a . y . j .

(Beküldte Matis István Bissérről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 28-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 22-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: Gyógyszertár. 2. Szórejtvény: Bazár. 3. Szórejtvény: Kegyenelő. 4. Betűrejtvény: Marika. 5. Szórejtvény: Háromszínű kokárda. 6. Pontrejtvény: A „Vasárnap” az én kedves lapom. 7. Szórejtvény: Kossuth Lajos. 8. Szórejtvény: Tulajdon. 9. Pontrejtvény: Sárbogárdi hitelszövetkezet. 10. Szórejtvény: Tüzoltó. 11. Névrejtvény: Mezőkövesd. 12. Szórejtvény: Harmonika. 13. Pontrejtvény: Aki dolgozik jó kedvvel, az ritkán fárad el.

Helyesen megfejtették: Szabó Béla, Balázs István, Kaszper Bözsike, Maku János, Fördös Sándor, Juranovics János, Niklai István, Illés Ferenc, Vajda Dániel, Szabó Ilonka, Vince László, Dobrotka János, ifj. Danca Jánosné, ifj. Bátor Mihály, ifj. Nyerges Mihály, Walter Antal, Hunyecz József, Nemzeti Olvasókör Karcag, Kalauz Pál, ifj. Csatári Mihály, Sipos Mihály, Sautek Imre, Juhász Imre, László Albert, Cseh Lajos, Hajdu Vilma, Kovács Mihályné, Gerits Böske, Szilágyi Péter, Kocsis Imre, Nagy András, Berkes István, Csozser Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Balázs István (Kisdobolya), Kaszper Bözsike (Old), Illés Ferenc (Fonyód), ifj. Danca Jánosné (Barta) és Nemzeti Olvasókör (Karcag).

A 23-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

Uj kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van a **Vasárnap** kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**M. kir. Operaház,
Nemzeti Színház,
Kamara Színház**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-szálloda Budapesti
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.
(Nincs kocsiköltsége.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Junius hó 22-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Dömsöd, Nagykőrös. — Kirakodóvásár: Makó, Szarvas.

Junius hó 23-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Csögle, Hajduböszörmény, Hédervár, Jászapati, Kadarkut (sertésvásár bizonytalan), Kapuvár, Kiskomárom (sertésvásár bizonytalan), Mezökövesd, Mohács, Ócsa, Riese, Szob, Tokaj, Újszász. — Állatvásár: Balassagyarmat, Dunapataj, Kunszentmiklós, Nagyvázsony, Pásztó. — Marha- és kirakodóvásár: Zalaszentbalázs. — Kirakodóvásár: Mosonszentjános.

Junius hó 24-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Apostag, Barcs, Csorna, Igal (sertésvásár bizonytalan), Kölesd, Körmen, Mozsgó (sertésvásár bizonytalan), Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan), Záhony (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Dunapataj, Kunszentmiklós, Nagyvázsony, Pásztó, Visegrád. — Marha- és kirakodóvásár: Bánokszentgyörgy.

Junius hó 25-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Felsővadász, Nagykönyi (sertésvásár bizonytalan), Tiszakarád, Zsámbék (sertésvásár bizonytalan).

Junius hó 26-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Kiszér (sertésvásár bizonytalan), Lajoskomárom, Nagyarsány, Nagyhortobágy, Nagykálló, Ráckozár, Sajtoskál (sertésvásár bizonytalan), Süttő. — Állatvásár: Kapuvár.

Junius hó 27-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Erdősokonya, Karád (sertésvásár bizonytalan), Körösladány, Nagyberki, Rum, Szabadszentkirály, Tállya. — Állatvásár: Mindszent.

Junius hó 28-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Nemeshegy (sertésvásár bizonytalan). — Állatvásár: Battonya. — Kirakodóvásár: Mindszent.

TRÉFÁK

A villamoson.

Egyik ur (rálép a másik ur lábára).

Másik ur: Kérem, az én lábam nem marhaméreg!

Egyik ur: Pardon, nem tudtam, hogy szemétdombon járok.

(Beküldte Csatári Mihály Rétszilasról.)

A „sofför.”

Azt mondja a sofför az elgázolt embernek, aki az autó alatt van:

— Ha már ott van, nézze meg legalább, miért folyik a hűtőm?

(Beküldte Szabó Béla Mikóházárol.)

Gyógyszeresznél.

Gyógyszerész: Nagyon jó ez az orvosság, uram, csak egy kisse keserű.

Beteg: Nem baj, kérem, hozzászoktam már a keserűséghez, két éve lakom az anyósomnál.

(Beküldte: Walter Antal Bácsalmási Szőlőkből.)

Jó üzlet.

Egy ur puskával a vállán vezeti kutyáját az utcán. Egy mellékutca felől hirtelen kikanyarodik egy autó és halálra gázolja a kutyát. Az autó tulajdonosa megállítja a kocsit, kiszáll és mentegetőzve felajánl harminc pengő kártérítést az elhullott kutyáért. A másik kevesli, ötven pengőt kér. Az autós szívesen megadja és újra sajnálkozását fejezi ki a balcsét fölött. Még az autóból is visszaszól:

— Ismételtlen bocsánatot kérek, amiért ilyen nagy fájdalmat okoztam önnek.

— Szóra sem érdemes, — válaszolja a másik — ugyis nagyon öreg volt, most akartam a dögtemetőbe vezetni, hogy agyonlőjjem

(Beküldte: Walter Antal Bácsalmási Szőlőkből.)

Fiatal házások.

— Ugy-e, Pistukám, nem változott meg az arcom, mióta asszony lettem?

— Az arcom nem, de a nyelved igen!

(Beküldte: Szabó Béla Mikóházárol.)

Ragaszkodás.

Tanító: Nos, Bütyök Pali, megtudnád-e nekem mondani, hogy melyik állat ragaszkodik legjobban az emberhez.

Bütyök Pali: A pőca, — hangzik a furcsa válasz.

(Beküldte: Szabó Béla Mikóházárol.)

Le a kalapokkal . . .

M. községben az atyafiak a szolgabírórt várták, aki meg is érkezett. Mídon bíró uram az érkezőt megpillantotta, harsány hangon elkíáltja magát:

— Le a kalapokkal!

Az atyafiak mind lekapkodták a kalapokat, csak egy nem.

Bíró uram mérgesen rivalkodik rá:

— Hát kend különöb a többinél?

— Nekem sapkám van, — válaszolt ez, sapkáját mélyebben nyomva fejébe.

(Beküldte: Szabó Béla Mikóházárol.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

T. M., Sióagárd: Tréfája jó; rejtvényeiből közlünk. — P. I., Békésbaba: Csak úgy tudjuk megmagyarázni a dolgot, hogy a megfejtések nem az előirt tiz napon belül érkeztek hozzánk. Kivételről természetesen szó sincs. Most beküldött rejtvényeiből közlünk. — K. M., Kistelek: Mindkét fajta bevált. — B. J., Mezőberény: Közlünk.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATŐZSDE.

(Fővárosi árak június hó 16-án.)

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 22.70—22.85, 78-as 23.00—23.15, 79-es 23.30—23.45, 80-as 23.45—23.60, felsőtiszai 77-es 21.80—22.20, 78-as 22.00—22.35, 79-es 22.15—22.75, 80-as 22.35—22.85, fejmegyel 77-es 21.40—21.65, 78-as 21.65—21.90, 79-es 21.90—22.10, 80-as 22.00—22.15, dunántúli 77-es 21.40—21.65, 78-as 21.65—21.90, 79-es 21.90—22.10, 80-as 21.95—22.15, pestvidéki 77-es 21.50—21.70, 78-as 21.75—21.90, 79-es 21.95—22.15, 80-as 22.05—22.25, bácskai 77-es 21.55—21.80, 78-as 21.80—22.00, 79-es 22.00—22.25, 80-as 22.15—22.35 pengő métermázsánként.

Rozs pestvidéki 11.35—11.45, más 11.35—11.45, sörpápa 17.00—19.00, egyéb 16.00—17.25, takarmánypápa 14.25—14.75, elsőrendű 15.00—15.50, köles 10.00—11.00, zab elsőrendű 13.75—14.20, közép 13.35—13.70, tengeri tiszal 12.90—13.00, dunántúli 12.90—13.00, korpá 7.70—7.80 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben májusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak májusban kell leszállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza júniusra 20.83—20.85, októberre 19.61—19.62. — Rozs októberre 11.90—11.92. — Tengeri júliusra 12.97—13.00, augusztusra 13.30—13.32 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—54, duplanullás finom tészalízt 40—44, nullás 40—44, kettős főzölízt 38—42, négyes kenyérlízt 36—40, hatos 34—36 fillér kilogrammonként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magkereskedelmi rt. heti jelentése). Junius hó közepe a magpiacra a csendes időszak, pohánknak, kölesnek, máharmagon, fűmagon és tarlórépamagon kívül más magfélékre alig jön kérdés. Ami a terméskilátásokat illeti, a beérkezett jelentések szerint a helyzet a következő: **Biborherre:** A vetések kedvező időjárásnál szépen alakul, szőcsbükökön már elvirágozott, őszirózsát szintén, normális körülményeknél jó középtermésű van kilátás. A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései, 100 kilonként, nyersárúért. Budapest: Löhre 80—90, lucerna 120—140, balticam 40—42, vörösköles 9—10, kendermag 27—29, muharmag 10—13, Viktória-borsó 14—18, tavaszi búkköny 17—18, csillagfűrt 11—12, mustár fehér 46—48 pengő.

Burgonya. Árak nagyban, métermázsánként a következők: Őszi rózsaburgonya 3—3.25, Ella burgonya 3, fehér burgonya 2.20, újbungonya 3 pengő.

Takarmányvásár: Réti széna, elsőrendű 6—7, réti széna, másodrendű 5.50—5.80, réti széna, elsőrendű új 6.50, réti széna, másodrendű új 5.80—6, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 4—5.25. Incernazéna, új 5.50—8, lőherzéna, új 6—7.50, alomszalma, másodrendű 3—3.80 pengő métermázsánként.

Szűrőmarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.44—1.56, kivételesen 1.60, másodrendű 1.20—1.40 pengő kg-ként elősúlyban.

Tenyészmarhák és Jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.98—1, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.96—0.98, 1½—2 éves üszök 0.96—1.02, 1½—2 éves tiának 0.94—1, friss fehs tehén 1.25—1.40 pengő kg-ként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 70—75, írás kocsi (nehéz nyugati fajta) 250—600, írás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 210—500, számár 60—140, öszvér 120—250, alárendelt minőségű lovak 60—240, vágólovak 75—200 pengő darabonként.

Vágómarhavasár. Ökör legjobb minőségű 94—108, közepes 70—92, gyenge 58—68, bika legjobb 100—114, kivételesen 116—118, közepes 88—98, gyenge 80—86, tehén legjobb 92—98, kivételesen 100—106, közepes 62—90, gyenge 52—60, növendékmarha 68—88, kicsontozni való marha 38—50 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 110—116, közepes 114—118, nehéz 117—119 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Juhvásár. Feljavított juh 0.71 pengő kg-ként elősúlyban.

A gyapjúpiac helyzete az utóbbi időben kedvezőbb fordulatot vett. Ma már ott tartunk, hogy az áralap körülbelül 10—35 százalékkal magasabb a mélypontnál és emberi számítás szerint elvárható, hogy újabb áresés a közeljövőben nem fog bekövetkezni, sőt inkább arra lehet számítani, ha nem is nagy mértékben, de tovább járulni fognak. Ami a magyar gyapjú értékét illeti, a tulajdonképpeni áralakulás a július hó 10-én megtartandó budapesti árverseny fog bekövetkezni. Az árak kilogrammonként a következőképpen jeyezhetők: Középmínőségű fésűs, vagy szövetgyapjú 1.30—1.50, jóminőségű fésűs, vagy szövetgyapjú 1.40—1.60, nagytételű fésűs, vagy szövetgyapjú 1.60—1.80, finom szövetgyapjú 1.70—1.90 pengő kg-ként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrcsoporthoz legutóbbi jelentésünk óta az árak nem változtak. Árak: marhabőr, magyar 1, marhabőr, tarka 1.10, borjubőr (hosszu lábú) 2—2.10, béránybőr (fehér merinó) 2.50—3 pengő kg-ként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—700, rostélyos, vastag hátzsin, felső, fehérpecsenye, gömbölyű felső 200—320, fartó, hátzsin 200—320, csontos oldalas 180—260, tarja, szegye 160—220, gulyásnak való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 300—440, sütnivaló 180—360, porköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 200—240, gerinc, lapocka 160—200, porköltnek való 120—160, bárányhús, hátulja 200—240, eleje 160—200 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 280—360, friss comb, tarja, lapocka 220—280, friss oldalas 180—240, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—400, olvasztani való szalonna 170—190, sózott kenyérszalonna 180—240, füstölt 200—220, zsíros tepertő 180—240, helybeli sertésszár 190—212 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 250—400, csirke 120—350, káppan 300—600, ruca 400—900, ujdonság 300—500, pulyka 500—1000 fillér darabonként. — **Lelet állatok:** Tyuk 200—270, csirke 200—400, hizott ruca 200—300, ujdonság 200—300, lud, hizott 220—300, ujdonság 220—300, pulyka, hizott 180—220, húdmáj 400—800, ludzsír és háj 240—400 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 9—10, főzőtojás 7—9 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Őzgerinc 460, comb 280, többi része 180 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 370—500, csuka 200—300, ponty 200—300, kárász 140—200, compó 200—240, apró, kevert hal 100—120 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 30—40, lefőlézőtt 14—20, yoghurt 170, tejszín 280—360, tejföl 160—200, centrifugált teavaj, többben 360—400, 10 dkg-os csomagolásban 380—520, főzővaj 300—360, szedett vidéki vaj 280—360, juhtúró 220—280, tehtúró 80—120, sovány tehtúró 40—80, juhsajt 220—280, kevertúró 160—260, hazai ementáli sajt 400—600, hazai trappista 200—260 fillér kilogrammonként.

Szárz fűzelék és szárz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 60—120, hántolt egysz borsó 80—120, feles 50—80, fehér, aprózemű bab 40—70, nagyszemű 50—100, színes 32—60, finom árpkása 80—100, 54—80, tojásosarhonya 46—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 6—16, sárgarépa zöldjével, csomója 2—16, petrezselyem kilogrammja 12—20, petrezselyem zöldjével, csomója 2—16, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 2—8, zeller kilogrammja 10—20, kalarábé zöldjével darabja 2—10, kevert zöldség 12—14, kartofi 60—160, vöröshagyma zöldjével, csomója 1—4, makói vöröshagyma 1—16, fokhagyma zöldjével 3—12, kilogrammja 80—160, savanyított káposzta 20—28, keltkáposzta 16—30, saláta 4—10, tormá 30—120, burgonya 20—32, őszirózsá 6—8, nyári, ujdonság 8—10, közönséges 4—6, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 200—300, mezei csiperkegomba 120—200, székfőgomba 160—300, éti vargánya gomba 200—300, szárított gomba 1600—2000, hónaposreték csomója 2—10, jánosnapi reték csomója 4—14, kilogrammja 10—16, ugorka, ujdonság 80—140, csetesugorka 80—120, vízes 40—60, apró, hegyes zöldpaprika darabja 5—12, tölteni való 14—30, savanyított zöldpaprika kilogrammja 60—140, főzöttök 90—140, zöldbab 300—400, hüvelyes zöldborsó 14—28, kifejtett 60—120, spárka kilogrammja 20—160, sóka 20—40, tisztított paraj 16—40, gyökeres 8—10, főzött paradicsom literje 56—80 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Hazai aszaltszilva 60—120, szilvaiz 140—180, gyümölcsiz 160—320, meggy 80—120, ropogós, fekete cseresznye 80—140, fekete, aprózemű cseresznye 40—80, nagyszemű, piros cseresznye 80—140, kerti nemesített eper 60—200, ananász 400—400, kőszmété 40—80, zold dió 100—120, dióbél 200—560, héjazott mogyoró 420—540, héjazott mandula 500—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 340—420, felédes, gulyás 240—320, rózsapaprika 180—240, erős 120—170, kereskedelmi 80—110, kék mák 140—180, közönséges 120—140, pergetett méz 180—260, házi színezappan 136—160, közönséges háziszappan 120—128 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édes nemespaprika kg-ként 2.05—2.10, felédes paprika kg-ként 1.30—1.60, rózsapaprika kg-ként 0.80—1.10, másodrendű paprika kg-ként 0.50—0.80, harmadrendű paprika kg-ként 0.30—0.40, fűszerpaprika kg-ként 2.20—3.20 pengő. **Kalocsán:** Édes nemespaprika kg-ként 1.65—1.85, rózsapaprika kg-ként 0.80—0.90, másodrendű paprika kg-ként 0.30—0.40, harmadrendű paprika kg-ként 0.20—0.25, fűszeres csövespaprika kg-ként 0.35—0.50 pengő.

Borpiac. A borárak változatlanul a következők: alföldi fehér- és kadarkabór 12 és ennél magasabb Malligandfokú 2—2.20, zöld-fehér urasági árú 2.20—2.50 pengő Malligandfokonként és hektoliterenként, minőség szerint.

Szesz és szeszszitalok. A szeszüzletben a forgalom finomított és denaturált szeszben volt élénkebb, azonban a többi szeszszektoriákban is kielégítő volt a forgalom. A *detailforgalomban* finomított szesz 20 hl vételnél 267 pengő, 10 hl vételnél 270 pengő, a bevő hordójában, adók nélkül, plusz forralmi adó. *Denaturált szesz* nagykereskedői ára 5 barrel vételnél, saját hordóban, készpénzfizetés mellett 73 fillér, 100 literen felül mennyiség 79 fillér. *Borpiac* 4—4.20 ab termelői állomás 10.000 literfokonként, plusz forgalmi adó.

Papiac. Az üzleti forgalom az összes cikkekben nagyon gyenge, csak tüzfűzben észlelhető az érdeklődés némi megelégedéssel. Belföldi száraz búkkhasab 210—240 pengő, importúra 225—245 pengő vagononként magyar határállomásról. Fenyő- és lombfűzben nyomott árak mellett csak a napi szükséglet fedezését szolgáló kis kötések jönnek létre.

Ídegen pénzemek vételi és eladási ára június hó 16-án. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 27.75 (27.90); dollár 5.68 (5.70); hollandi forint 2.29 (2.30); német márká 1.36 (1.37); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:* eszeli korona 16.89 (16.99); szerb dinár 10.02 (10.10); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.90 (64.20); román lei 3.36 (3.40); orosz lira 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.42 (80.82) fillér.

Arany- és ezüstfémek. Huszkoronás arany 22.5 (23.5); ezüst egykoronás 0.28 (0.39); ezüst forintos 0.80 (0.81); ötkoronás 1.58 (1.60) pengő darabonként. Színarany kilogrammja 3790 (3810); szinezüst 79 (80) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

A világot 34 éve uraló eredeti angol
The Champion
kerékpárt havi
16—20 P-s részlete.
Kerékpár-alkat-
részeket nagyban
eredeti árban;
Külső gumí . . . 3.80
belső . . . 2.10

LÁNGJAKAB ÉS FIA kerékpárnyagykereskedők
Budapest, VIII. ker., József-kört 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek
rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32.
I. EM. 1. AJTÓ. — Rökus-kórházal szemben.

Gyűjtsünk előfizetőket

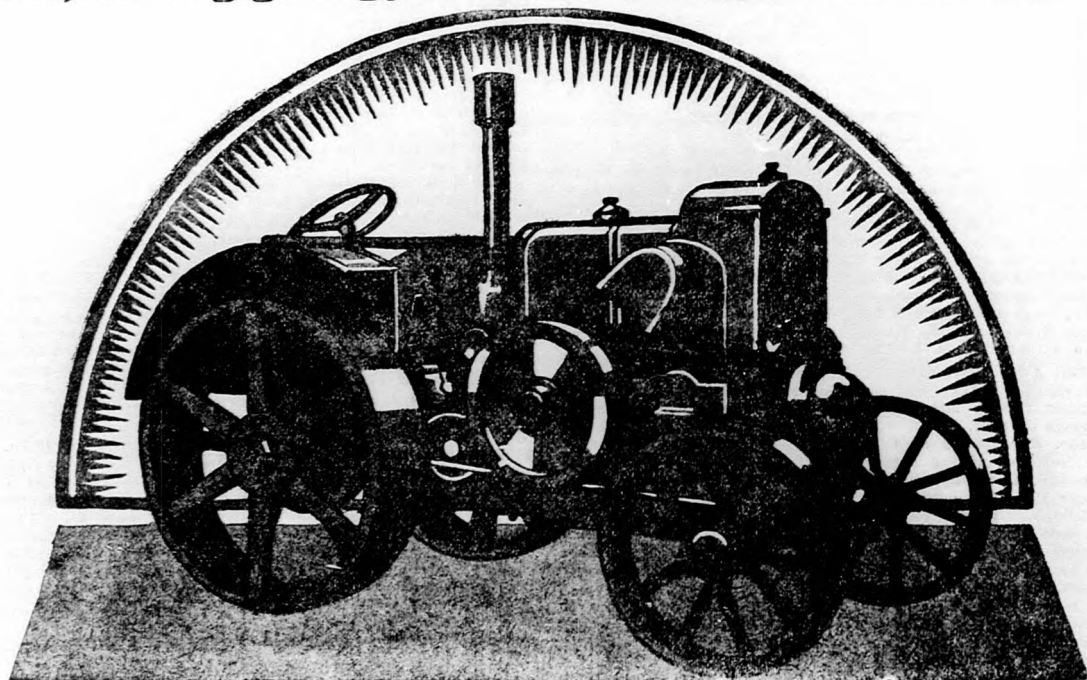
a

VASÁRNAP
számára!

Állítjuk és bizonyítjuk, hogy a **H-S-C-S nyersolajtraktor** a leggazdaságosabb és legmegbízhatóbb szántó gép.

Bizonyítják ezt mindazok a gazdák, akik H-S-C-S nyersolajtraktorral dolgoznak. Érdeklődjék szomszédjánál, aki már dolgozik H-S-C-S nyersolajtraktorral, kérdezze meg tőle, hogyan van megelégedve gépével, különösen, hogy mennyi alkatrészre volt eddig szüksége.

Elejétől végig magyar mérnök, magyar kéz munkája.

A H-S-C-S nyersolajtraktor az egyedüli traktor a világon, amelynek váza teljesen acélból készül.

H-S-C-S traktor minden része pormentesen burkolt és mégis minden része könnyen hozzáférhető.

Kívánságára sok száz elsőrendű referenciát küldhetünk

Kötelezettség nélküli próbaszántás.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

Magyar Gépgyári Művek Részvénytársaság * Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57.